

บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2550

ปริญญาานิพนธ์
ของ
วสันต์ ยงศรีปัญญาฤทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
ตุลาคม 2550

บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2550

ปริญญาานิพนธ์
ของ
วสันต์ ยงศรีปัญญาฤทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา

ตุลาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณประการ

ปริญญาโทฉบับนี้ สำเร็จลงได้นั้น ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ไพฑูริย์ ศรีชัยสวัสดิ์ ประธานควบคุมปริญญาโท รองศาสตราจารย์วัฒนา สุทธิพันธุ์ กรรมการควบคุมปริญญาโท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำชัย เลวัลย์ และรองศาสตราจารย์สุนทร แม้นสงวน กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญาโทฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงพล ต่อนี้ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นที่ปรึกษาทางด้านสถิติ และให้ข้อเสนอแนะที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์กัญญกมล บัวแก้ว อาจารย์จิรพันธ์ โพธิ์เจริญ และคณาจารย์ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ให้ความกรุณา อบรมสั่งสอน สนับสนุนให้กำลังใจในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีโดยตลอด

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อธรรมรัตน์ คุณแม่สมนึก ยงศรีปัญญาฤทธิ์ และญาติ พี่ น้อง นางสาวยุวดี เพ็ญภาพ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้ความหวังใยตลอดมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญาโทฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศสิ่งที่ดีงามแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

วสันต์ ยงศรีปัญญาฤทธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความเป็นมาของน้ำใจนักกีฬา.....	6
ความหมายความมีน้ำใจนักกีฬา	7
ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา	10
การปลูกฝังน้ำใจนักกีฬา	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
งานวิจัยในต่างประเทศ	25
งานวิจัยในประเทศ	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
บทย่อ	46
สรุปผลการวิจัย.....	47
อภิปรายผล.....	48
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	51
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	52
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	57
ประวัติย่อผู้วิจัย	68

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
2 หลักการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบ.....	36
3 สถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ จำแนกตามตัวแปร.....	39
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะ พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550.....	40
5 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา.....	41
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ตามตัวแปรเพศ.....	42
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ตามตัวแปรเพศ.....	43
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะ พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 จำแนกตามระดับชั้นปี.....	44
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ตามตัวแปรระดับชั้นปี.....	45

บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ
ของ
วสันต์ ยงศรีปัญญาฤทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา
ตุลาคม 2550

วสันต์ ยงศรีปัญญาฤทธิ์. (2550). *บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์, รองศาสตราจารย์วัฒนา สุทธิพันธ์.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา วิชาเอกพลศึกษา จำนวน 320 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของ กนกวลี เอ่งฉ้วน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติที วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของบอนเฟอโรนี

ผลการศึกษาพบว่า

1. นิสิตพลศึกษา มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง
2. นิสิตชายและหญิง มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05

3. นิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา ไม่แตกต่างกัน

SPORTSMANSHIP PERSONALITY OF PHYSICAL EDUCATION STUDENTS
AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY IN ACADEMIC YEAR 2007

AN ABSTRACT
BY
WASAN YONGSRIPANYARIT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Physical Education
at Srinakharinwirot University

October 2007

Wasan Yongsripanyarit. (2007). *Sportsmanship Personality of Physical Education Students at Srinakharinwirot University in Academic Year 2007*. Master thesis, M.Ed. (Physical Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee: Assoc. Prof. Paiboon Srichaisawat, Assoc. Prof. Wattana Suthipan.

The purpose of this survey research was to investigate the sportsmanship personality of physical education students at Srinakharinwirot University in academic year 2007. The subjects were 320 undergraduate students, physical education major, in Faculty of Physical Education. The instrument using for collecting data was the sportsmanship personality test which was created by Kanokvatee Engchuan. The data were then analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and testing for pair differences by Bonferoni's method.

The results were as follows.

1. The total sportsmanship personality of physical education students was in high level.
2. There was significantly different at level .05 of the sportsmanship personality between male and female physical education students.
3. There was no significantly different at level .05 of the sportsmanship personality among physical education students in year 1, 2, 3, and 4.

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมไทยได้พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้คนยึดติดกับความเจริญทางด้านวัตถุมากกว่าทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม เกิดเป็นสังคมที่ต้องแข่งขันกัน เอารอดเอาเปรียบ เห็นแต่ประโยชน์ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยลืมนึกถึงความรู้สึกของบุคคลอื่น ดังนั้นการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น สิ่งแรกที่ต้องได้รับการพัฒนานั้นคือ จิตใจมนุษย์ และการที่จะพัฒนาจิตใจมนุษย์ให้มีความดีและจริยธรรมนั้น ต้องเกิดจากการอบรมสั่งสอน โดยสถาบันการศึกษานับเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบคือนอกจากจะมีความรู้ความสามารถแล้วยังต้องสอดแทรกไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 5) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2539: 45) ความว่า

“นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศของเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพ คือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์ และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อประคับประคองหนุนความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูกที่อำนวยผลเป็นประโยชน์อันพึงประสงค์”

วิชาพลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนาคือ ดี เก่ง และมีความสุข โดยใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อการเรียนรู้ และมีได้พัฒนาผู้เรียนเฉพาะทางด้านร่างกายแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังสอดแทรก ส่งเสริม อบรม และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงปรารถนาไปด้วยกัน ดังจะเห็นได้จากการที่วิชาพลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งซึ่งถูกบรรจุอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้ของทุกช่วงชั้น แสดงให้เห็นว่าสภาพสังคมในปัจจุบันนั้นต้องการให้ผู้ที่จบการศึกษาระดับพื้นฐานทุกคนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัย มีสุขภาพจิตที่ดี เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะพัฒนาด้านวิชาการต่อไป (ประสพโชค โชคเหมาะ. 2545: 5) ซึ่งสอดคล้องกับ วูเอส และบุชเชอร์ (Wuest; & Bucher. 1999: 236) ที่กล่าวว่า พลศึกษา คือ กระบวนการที่เป็นโอกาสที่ดีของทุกคน โดยผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ พลศึกษานั้นไม่ได้พัฒนาทางด้านร่างกายเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการศึกษาทั้งมวลของบุคคลนั้น ๆ และเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้องว่า พลศึกษาเกี่ยวข้องกับเฉพาะทางด้านร่างกายเท่านั้น ระบบทั้งหมดในร่างกายจะมีการตอบสนองต่อกันและกันในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม พอ ๆ กับทางด้านร่างกาย ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงออกมาของผู้สอนจะเป็นตัวชี้้นำทางการ

ตอบสนองของนักเรียนในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาทางด้านร่างกาย ประสิทธิภาพของนักเรียนจึงขึ้นอยู่กับผู้สอน พลศึกษาควรเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาของทุกคน กิจกรรมทางพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ กระบวนการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเอง และ เปิดโอกาสให้รู้จักตนเองมากขึ้น วิชาพลศึกษาจึงควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรทางการศึกษาทุกหลักสูตร

ความมีน้ำใจนักกีฬาถือเป็นคุณธรรมข้อหนึ่งในการกีฬาที่ควรส่งเสริมให้มีการปลูกฝังขึ้นในตัวบุคคล อันได้แก่ การรู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย รวมทั้งการต่อสู้และแข่งขันด้วยวิถีทางการกีฬาอย่างเต็มความสามารถ เคารพใน กฎกติกาและการยอมรับคำตัดสินโดยไม่มีข้อโต้แย้ง การมีน้ำใจนักกีฬานั้นไม่ได้อยู่ในวงจำกัดเฉพาะในการแข่งขัน กีฬาเท่านั้น แต่ยังประกอบไปด้วยคุณธรรมสำหรับการดำรงชีพออย่างมีคุณภาพในชีวิตประจำวันอีกด้วย ดังคำกล่าว ของ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523: 20-21) ที่ว่า น้ำใจนักกีฬา เป็นน้ำใจที่ประกอบไปด้วยคุณธรรมที่สำคัญ จำเป็น อย่างยิ่งที่เป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้บุคคลสามารถมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เช่น น้ำใจที่เต็มเปี่ยมไม่ ด้วยความรัก ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน น้ำใจนักกีฬาที่จริงแล้วก็คือ หลักหรือคุณธรรมที่เรายึดถือปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดการแข่งขันฟุตบอล ส.ส. มหาจุฬาล (2512: ออนไลน์) ความว่า

“...นักกีฬาที่ดีนอกจากต้องมีการแสดงทั้งในทางกายในทางสมอง คือ ใช้ความคิด และวิทยาการ แล้ว ก็ต้องมีจิตใจเป็นนักกีฬา อันนี้จะทำให้มีชัยเหมือนกัน ถ้าแสดงตนเป็นคน ที่มีจิตใจเป็นนักกีฬา จะทำให้ใจเย็นขึ้น เกิดเรื่องอะไรก็สามารถที่จะแก้ปัญหาได้...”

จะเห็นได้ว่า น้ำใจนักกีฬาเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์ข้อหนึ่งที่สำคัญยิ่ง สำหรับเป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้บุคคล สามารถมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เป็นคุณธรรมที่ควรส่งเสริมให้มีการปลูกฝังขึ้นในบุคคล ได้แก่ การรู้แพ้ รู้ชนะ และรู้ภัย ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือกัน มีความรักความสามัคคีกัน ช่วยกันรักษาและปฏิบัติตามกฎ และระเบียบข้อบังคับ (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2548: 65-70) คุณลักษณะเหล่านี้ สามารถทำให้เกิดขึ้นได้จากการเข้าร่วมในชั้นเรียน วิชากิจกรรมทางพลศึกษา หรือการเรียนวิชาต่าง ๆ ในแต่ละ สาขาวิชาซึ่งสามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬาให้แก่กันได้ ดังที่ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539: 205) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬาเป็นคุณสมบัติสำคัญของพลเมืองดีของประเทศที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกันได้ อย่างสงบสุข ครูจะมีบทบาทในการปลูกฝังคุณสมบัตินี้ให้แก่นักเรียนได้มากกว่าบุคคลอื่น

จากสภาพของการกีฬาในปัจจุบันนี้ซึ่งมีปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันระดับอาชีพ หรือประเภทสมัครเล่น ในการแข่งขันกีฬามักจะมีปรากฏการณ์ที่สำคัญอยู่ 2 อย่าง คือ มักจะมีความรุนแรงและถือ ชัยชนะเป็นสิ่งสำคัญเหนือประการทั้งปวง การเล่นเกมกีฬาที่อยู่ภายใต้การครอบงำของชัยชนะนี้ ทุกขณะของการแข่งขัน อาจจะเต็มไปด้วยความรุนแรงไม่มีการถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน ต่างคนก็พยายามหาเล่ห์เหลี่ยมเพื่อที่จะเอา เปรียบคู่แข่งให้ได้มากที่สุด (สราวุฒิ พงษ์พิพัฒน์. 2544: 1 ; อ้างอิงจาก Carthy. 1978: 34) หากผลของการเล่น หรือการแข่งขันนั้นไม่ประสบผลตามที่คาดหวังก็จะเป็นสาเหตุของการโกรธแค้น โมโหโทโส ระวังอารมณ์และ

ความรู้สึกไม่อยู่ก็จะเกิดการทะเลาะวิวาทดังที่เห็นกันอยู่ทั่วไป จากสาเหตุดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น อาจเป็นเพราะ การกีฬาของโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วโลกยังขาดแรงจูงใจให้เรี่ยไรถึงความเป็นนักกีฬาอย่างแท้จริง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ขาดความมีน้ำใจนักกีฬานั้นเอง (ณรงค์ นิรุติวัฒน์. 2527: 6; อ้างอิงจาก Baley; et al.) ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523: 9) กล่าวว่าการเล่นกีฬาย่อมมีการกระทบกระทั่งกันในบางขณะ จึงจำเป็นจะต้องมีกฎกติกา มีการให้อภัยคู่ต่อสู้ มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยน มีความร่วมมือกัน มีความซื่อสัตย์สุจริต เคารพสิทธิของผู้อื่น เลียสละส่วนตัวเพื่อส่วนรวม ถ้าครูได้มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ อย่างแท้จริงแล้ว ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ของการมีชีวิตอยู่ในสังคมจริง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกีฬา นอกจากจะก่อให้เกิดความรู้ ทักษะความชำนาญในกีฬาประเภทนั้น ๆ และให้มีสุขภาพสมบูรณ์ ร่างกายมีสมรรถภาพที่ดีแล้ว ยังก่อให้เกิดสิ่งที่สำคัญและจำเป็นที่สุดของการเล่นกีฬา คือ การเพาะความมีน้ำใจนักกีฬาให้มีแก่ผู้เล่น (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2514: 23) นั่นคือ การกีฬา นอกจากจะมีคำว่า แพ้กับชนะแล้ว สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าคือ คำว่ามิตรภาพ ดังนั้นการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้เกิดขึ้นกับสังคมไทยเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง มีวัตถุประสงค์ในการสร้างองค์ความรู้ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างกระบวนการเรียนรู้ ที่ก่อให้เกิดปัญญาเพื่อพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีดุลยภาพ ซึ่งมีพันธกิจต่อสังคมในการจัดการศึกษาและให้บริการทางวิชาการ รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมกับสังคมในการสืบสานและสร้างเสริมภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยยึดหลักจริยธรรมทางวิชาการ และหลักการให้การศึกษแก่ประชาชน ในฐานะที่คณะพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยและเป็นคณะที่จะต้องผลิตครูและผู้นำทางด้านพลศึกษาให้มีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม ดังที่ วิสัยทัศน์ของภาควิชาพลศึกษาที่มีความมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพลศึกษาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ และยังสอดคล้องกับปณิธานของภาควิชาพลศึกษาที่กล่าวว่า “สร้างเสริมกีฬา พัฒนาความรู้ เชิดชูคุณธรรม เป็นผู้นำสังคม”

เนื่องจากผู้วิจัยได้เห็นถึงปัญหาและความสำคัญของคำว่า “น้ำใจนักกีฬา” อันเป็นคุณธรรมจริยธรรมอย่างหนึ่งในการที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนที่มีประสิทธิภาพทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ การที่จะปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมข้อนี้ให้ได้ผลดีอยู่ที่ครูผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเหล่านี้ไปในกระบวนการเรียนการสอนด้วย อีกทั้งผู้วิจัยมีความเห็นว่า น้ำใจนักกีฬา เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษากลับไปเป็นครูพลศึกษา หรือผู้นำทางด้านพลศึกษา เนื่องจากวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่สามารถพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมได้เป็นอย่างดี เนื่องจากครูพลศึกษาทุกคนล้วนมีส่วนในการพัฒนาความมีน้ำใจนักกีฬาให้แก่แก่นักเรียน ในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน การจัดการแข่งขัน การทำงานร่วมกันเป็นทีม ดังนั้นครูพลศึกษา ควรจะได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้ที่มีน้ำใจนักกีฬา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีก่อนที่จะออกไปเป็นครูผู้ที่คอยอบรมสั่งสอน ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีน้ำใจนักกีฬาที่ถูกต้องให้แก่แก่นักเรียนและคนใน

สังคมต่อไป จากเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา วิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 1 - 4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2550

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตชายและหญิง คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550
3. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตชั้นปีที่ 1 - 4 คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงระดับความมีน้ำใจนักกีฬา และความแตกต่างของบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งนอกจากจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์มากสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาความมีน้ำใจนักกีฬา ให้กับนิสิตวิชาเอกพลศึกษา คณะพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แล้วยังสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตนักศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนิสิตวิชาเอกพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 563 คน แบ่งเป็นนิสิตชาย จำนวน 454 คน และนิสิตหญิง จำนวน 109 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 320 คน แบ่งเป็นนิสิตชาย จำนวน 259 คน และนิสิตหญิง 61 คน โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

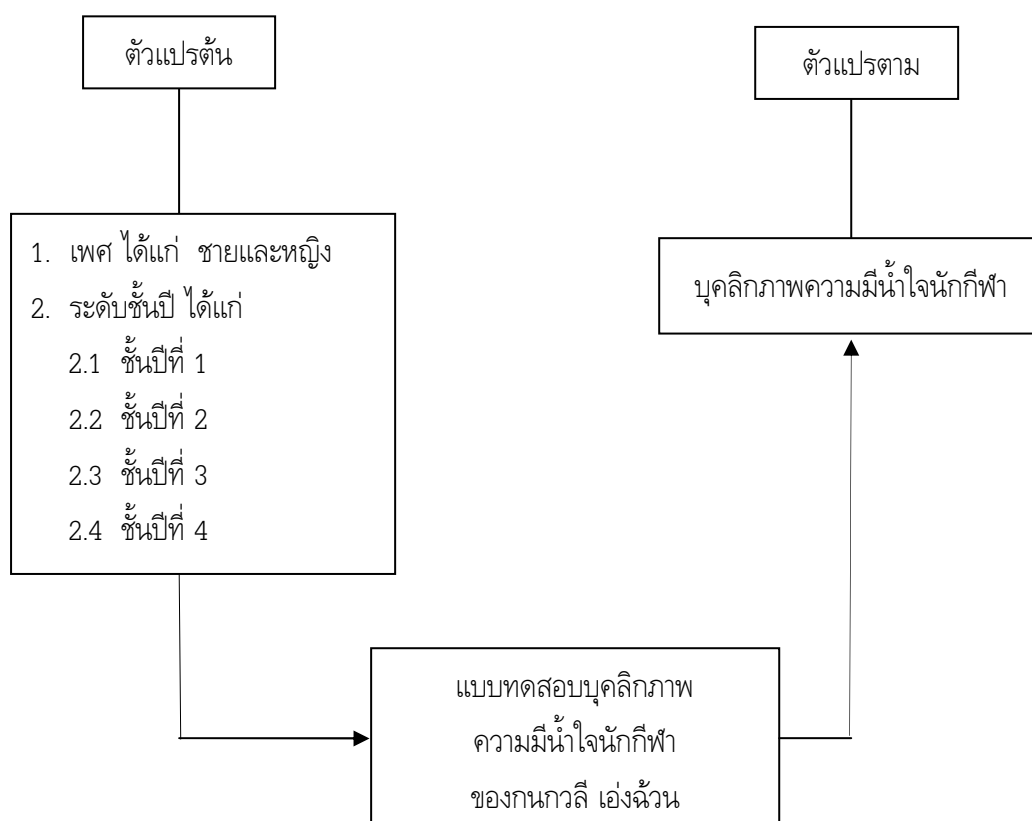
1. ตัวแปรต้น คือ
  - 1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง
  - 1.2 ระดับชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4
2. ตัวแปรตาม คือ บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา** หมายถึง ลักษณะของการมีจิตใจที่เต็มไปด้วยคุณธรรม และการมีมารยาทที่ดี ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญของความมีน้ำใจนักกีฬา ได้แก่ ความสำนึกทางจริยธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การยอมรับความสามารถของตนเอง การยอมรับความเป็นจริง ความมีเหตุผล การให้เกียรติผู้อื่น การเคารพคำตัดสิน ความอดกลั้น การรู้แพ้รู้ชนะ ความเห็นอกเห็นใจ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความยุติธรรม ความกล้าหาญ การยอมรับความสามารถของผู้อื่น ความมีวินัย และความมีน้ำใจ

2. **นิสิตคณะพลศึกษา** หมายถึง นิสิตวิชาเอกพลศึกษา คณะพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตชายมีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาแตกต่างจากนิสิตหญิง
2. ระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของน้ำใจนักกีฬา
2. ความหมายความมีน้ำใจนักกีฬา
3. ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา
4. การปลูกฝังน้ำใจนักกีฬา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

ความเป็นมาของน้ำใจนักกีฬา

น้ำใจนักกีฬาเป็นคุณลักษณะที่เกิดจากน้ำใจของผู้เล่นกีฬาหรือนักกีฬาโดยแท้ คือ ในการเล่นกีฬาตามอุดมคติของการกีฬา คือ กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อมิตรภาพ และกีฬาเพื่อความสนุกสนานนั้น เป็นการเล่นกีฬาระดับพื้นฐานของความเข้าใจ ความร่วมมือกัน ความเห็นอกเห็นใจกัน การวางกฎและระเบียบการเล่นร่วมกัน การปฏิบัติตามกฎและระเบียบการเล่นร่วมกัน การเล่นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตด้วยกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความสามัคคีกลมเกลียวกัน ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และอื่น ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ อย่างไรก็ตามแท้จริงเสมอ ดังจะเห็นได้ว่าการเล่นกีฬา โดยเฉพาะการเล่นกีฬาในระยะแรก ๆ นั้นจึงเท่ากับเป็นการเล่นที่ช่วยจรรโลงและผดุงไว้ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีรากฐานอยู่ในตัวผู้เล่นอยู่แล้วนี้ให้ฝังรากลึกแน่นอยู่ในตัวของผู้เล่นเหล่านี้ให้มากยิ่งขึ้นต่อไปอีกอย่างแท้จริง เพราะในการเล่นแต่ละครั้งหรือในแต่ละอย่างนั้นเป็นการเล่นจากการตกลงและมีการวางกฎหรือระเบียบร่วมกันก่อนทั้งสิ้น ดังตัวอย่างในการเล่นกีฬาบางชนิด เช่น การเล่นกีฬาพื้นเมืองที่ง่าย ๆ ที่เรียกว่า “ตีจับ” ที่มีในระหว่างเด็ก ๆ อยู่เสมอ ๆ นั้น มักจะมีการเริ่มเล่นจากผู้เล่นที่เป็นพวกเดียวกัน มีความคุ้นเคยกัน มีความเข้าใจกัน และมีความเต็มใจที่จะเล่นร่วมกันช่วยกันหาที่ว่างที่จะเล่นด้วยกันแล้วช่วยกันกำหนดกติกา และระเบียบการเล่นเองว่า “แดนนี้เป็นแดนของเธอและแดนนั้นเป็นแดนของฝ่ายฉัน” “เขตนี้เป็นเขตของเธอและเขตนั้นเป็นเขตของฉัน” ถ้าฉันทำเสียงตีไปแล้วเตะตัวเธอได้ เธอแพ้และเสีย 1 คะแนน” “แต่ถ้าฉันทำเสียงตีไปแล้ว เธอสามารถจับฉันไว้ได้จนเสียงตีฉันหมดไป เธอชนะและได้ 1 คะแนน” เหล่านี้เป็นต้น ผู้เล่นแต่ละคนและแต่ละฝ่ายช่วยกันวางระเบียบการเล่นและช่วยกันปฏิบัติตามระเบียบการเล่นด้วยความเต็มใจและเข้าใจกันและกันตลอดเวลา ท้ายที่สุดก็สามารถเล่นด้วยกันด้วยความสนุกสนานจนสิ้นสุดการเล่นนั้นในการเริ่มต้นของกีฬาบาสเกตบอล ซึ่งเป็นกีฬายอดนิยมของคนทั่วโลกในสมัยนั้น ก่อนที่ ดร.เจมส์ ไนสมิท อาจารย์แห่งวิทยาลัยสปริงฟิลด์ (Springfield College) ได้ประดิษฐ์และปรับปรุงวิธีการเล่นครั้งแล้วครั้งเล่าเพื่อให้

วิธีการเล่น กติกาการเล่นที่มีความสนุกสนานและมีความเป็นธรรมกับทุก ๆ ฝ่ายหลายครั้งจนได้กลายเป็นกีฬาที่นิยมเล่นกันทั่วโลกดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้นั้น ก็เช่นเดียวกัน ก็ได้มีการเริ่มต้นจากความคิดริเริ่มของนักเรียนในครั้งแรกที่เมืองสปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา คือ มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งที่ไม่สามารถออกไปเล่นในสนามข้างนอกได้ เพราะอากาศในฤดูหนาวหนาวจัดมาก จึงคิดหาวิธีเล่นอย่างอื่นที่สามารถเล่นในห้องพลศึกษาแทนได้ โดยการเอาตะกร้าสองใบไปแขวนติดไว้กับฝาผนังห้องพลศึกษาข้างละใบ แล้วก็แบ่งพวกกันเป็นสองพวก ๆ ละเท่า ๆ กัน พร้อมกับช่วยกันกำหนดระเบียบการเล่นว่า “ตะกร้าที่ติดไว้บนฝาผนังด้านหนึ่งเป็นของพวกฉัน และที่ติดอยู่บนฝาผนังอีกด้านหนึ่งเป็นของเธอ” “ถ้าพวกไหนพาลูกบอลไปโยนลงตะกร้าของตนเองได้ถือว่าได้ 1 คะแนน” เมื่อจบเกมการเล่นแล้วใครได้คะแนนมากกว่าเป็นฝ่ายชนะ เป็นต้น ต่อมาเมื่อ ดร.เจมส์ ไนสมิท ซึ่งเป็นอาจารย์พลศึกษาในขณะนั้นมาพบเห็นเด็กนักเรียนเหล่านี้เล่นเกมด้วยความสนุกสนานจึงนำเกมนี้มาช่วยนักเรียนดัดแปลงและปรับปรุง ทั้งวิธีการเล่น กติกาการเล่นและอื่น ๆ เพื่อให้การเล่นเป็นไปด้วยความสนุกสนานมากขึ้น จนท้ายที่สุดเกมบาสเกตบอลนี้จึงได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง และมีการเล่นกระจายไปในทุกประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

จริงอยู่ในระยะแรก ๆ ที่เริ่มต้นการเล่นในกีฬาแต่ละอย่างนั้น ผู้เล่นจะเป็นผู้กำหนดระเบียบและกติกาในการเล่นเอง แต่ในระยะหลังต่อมาเมื่อกีฬาแต่ละชนิดมีจำนวนผู้เล่นเพิ่มจำนวนขึ้น และได้มีการเล่นกระจายไปในทุกประเทศทั่วโลก เช่น ในกรณีของกีฬาบาสเกตบอลดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ แม้จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับและระเบียบการเล่นเพื่อให้การเล่นนั้นเป็นไปด้วยความสนุกสนานและมีความยุติธรรมในระหว่างผู้เล่นด้วยกันมากยิ่งขึ้นก็ตาม แต่ผู้เล่นที่มีจำนวนมากมายอยู่ทั่วโลกนี้คงจะไม่สามารถมาดำเนินการเองได้ จึงได้มีการเลือกตั้งตัวแทนผู้เล่นมาจัดตั้งในรูปของ ชมรม สโมสร สมาคม หรือสหพันธ์การกีฬาต่าง ๆ ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เป็นผู้ดำเนินการและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ากฎระเบียบ ข้อบังคับและกติกาการเล่นกีฬาทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดขึ้นหรือมีขึ้นเหล่านี้ ล้วนมีผลสืบเนื่องมาจากความพร้อมใจกัน เป็นข้อตกลงร่วมกัน ด้วยความเข้าใจกัน และความเห็นพ้องต้องกันว่าการเล่นกีฬานั้นเราจะเล่นตามระเบียบ กฎข้อบังคับและกติกาการเล่นที่ได้ช่วยกันวางไว้แล้วนี้ คือจะเล่นด้วยความยุติธรรม จะไม่พยายามเอาเปรียบซึ่งกันและกัน จะไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ เชื้อชาติ ศาสนาถิ่น ถ้ามีการพลาตพลังในระหว่างกันและกันเกิดขึ้นก็จะให้อภัยซึ่งกันและกัน จากการศึกษาผู้เล่นกีฬาทุก ๆ คน เล่นกีฬาภายใต้ปรัชญาหรืออุดมคติของการเล่นกีฬาดังกล่าวนี้ จึงทำให้เรียกผู้เล่นกีฬานี้ว่าเป็น “ผู้มีน้ำใจนักกีฬา” และทำให้เป็นต้นกำเนิดของคำว่า “น้ำใจนักกีฬา” ขึ้นมาดังที่เป็นที่รู้จักอยู่ในทุกวันนี้ (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2548: 69-70)

ความหมายความมีน้ำใจนักกีฬา

ความมีน้ำใจนักกีฬาเป็นจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้เกิดกับทุก ๆ คน ไม่เฉพาะกับนักกีฬาเท่านั้นดังที่นักการศึกษาและนักพลศึกษาได้ให้ความหมายมีน้ำใจนักกีฬาได้ให้ความหมายความมีน้ำใจนักกีฬา ดังนี้

บาร์โรว์ (อร่าม เสียนขุนทด. 2533: 10; อ้างอิงจาก Barrow. 1977. *Man and Movement Principles of Physical Education*. pp. 324) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬา คือ ค่านิยมที่สำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเล่นกีฬาหรือเล่นเกม

ฮาน (สืบสาย บุญวีรบุตร. 2541: 135; อ้างอิงจาก Hann. 1978. *Journal of Personality and Social Psychology*. pp. 286-305) กล่าวว่า ความมีน้ำใจนักกีฬาเป็นกระบวนการที่จะกระทำตามหน้าที่ความรับผิดชอบเมื่อเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

แมคคาร์ธี (สรารุณี พงษ์พิพัฒน์. 2544: 5; อ้างอิงจาก McCarthy. 1978. *Journal of Physical Education and Recreation*. pp. 58) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬาว่าเป็นลักษณะของการเล่นที่ซื่อตรง ไม่คดโกง และยอมรับในผลที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันไม่ว่าจะแพ้หรือชนะโดยไม่ท้วงติงหรือโวยวายแต่อย่างใด

กอง วิสุทธารมณ (สืบสาย บุญวีรบุตร. 2541: 135; อ้างอิงจาก กอง วิสุทธารมณ. 2523: 7) กล่าวว่า ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา หมายถึง การมีคุณธรรมในเรื่องการไม่เห็นแก่ตัว มีความยุติธรรม บังคับใจตนเองให้ประพฤติด้วยกาย วาจา ใจ

จรินทร์ ธาณิรัตน์ (2514: 23-24) กล่าวว่า ความมีน้ำใจนักกีฬา (Sportsmanship) หรือ ความมีน้ำใจเยี่ยงนักกีฬา (Sportsmanlike) หมายถึง การที่ผู้เล่นกีฬา หรือนักกีฬาเล่นกีฬาเพื่ออุดมการณ์ทางการกีฬา (เช่นเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพและเล่นกีฬาเพื่อความสามัคคี เป็นต้น) อย่างแท้จริง ไม่หวังแต่ความแพ้ชนะเป็นสำคัญ ไม่เอาर्डเอาเปรียบคู่ต่อสู้แบบผิดกฎกติกา รู้จักเสียสละ รู้จักแพ้ รู้จักชนะและรู้จักให้อภัยคู่แข่งชั้น ตลอดจนการแสดงออกซึ่งมารยาทที่สุภาพ อ่อนน้อม เป็นต้น

ชูจิตต์ รัตนสาร (ถนอมวงศ์ กลิ่นจันทร์หอม. 2541: 27; อ้างอิงจาก ชูจิตต์ รัตนสาร. 2516: 35-36) กล่าวว่า ความมีน้ำใจนักกีฬา เป็นหลักธรรมเบื้องต้นของการกีฬา

กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ (สรารุณี พงษ์พิพัฒน์. 2544: 6; อ้างอิงจาก กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ. 2522. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันนนาการ. หน้า 67-71) ได้นิยามความหมายของน้ำใจนักกีฬาว่า น้ำใจนักกีฬาเป็นคุณธรรมประเภทหนึ่งซึ่งสร้างสรรค์ให้เป็นคนมีน้ำใจหนักแน่น ประกอบด้วยความเมตตาากรุณา มีศีลธรรมอันดีงาม เคารพต่อกฎหมายและกติกาต่างๆ รักความเป็นธรรม รู้จักเสียสละ ทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กล้าหาญ เคารพต่อสิทธิของผู้อื่น ให้ความร่วมมือเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีความจริงใจและยอมรับความจริง

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523: 20-21) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬาเป็นน้ำใจที่ประกอบด้วยคุณธรรมที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่เป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้บุคคลสามารถมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เป็นหลักหรือคุณธรรมที่เรายึดถือปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ฉัตรชัย เฉลิมอิสระชัย (2525: 6) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬา หมายถึง คุณธรรมข้อหนึ่งซึ่งสามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ได้แก่ การรู้จักแพ้ รู้ชนะ รู้ภัย และยังรวมถึงการต่อสู้และยังรวมถึงการต่อสู้และแข่งขันกันด้วยวิถีทางของการกีฬาอย่างเต็มความสามารถ เคารพในกฎกติกา และยอมรับคำตัดสินของผู้ตัดสินโดยไม่มีข้อโต้แย้ง การไม่เห็นแก่ตัว มีความยุติธรรม บังคับใจตนเองให้ประพฤติตนด้วยกาย วาจา ใจ

มีความรับผิดชอบช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งคุณธรรมต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและในสังคมด้วย

ไพลีย์ ตันลาพุดม (2530: 56) กล่าวว่า ความมีน้ำใจนักกีฬา หมายถึง การเป็นผู้ที่รู้จักแพ้ รู้จักชนะ และรู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน และควรมีการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา (Good of Sportsmanship) ให้เกิดกับนักเรียนเพื่อจะได้เป็นนิสัยที่ติดตัวไปในอนาคต

สุพิตร สมานิต (กิตติพงษ์ อยู่พงษ์พิทักษ์. 2533: 10; อ้างอิงจาก สุพิตร สมานิต. 2533: สัมภาษณ์) กล่าวว่า ความมีน้ำใจนักกีฬาเป็นคุณธรรมที่จำเป็นของการเป็นนักกีฬา อันจะทำให้นักกีฬาเล่นกีฬาได้ตามปรัชญาของการกีฬาอันเป็นสากล กล่าวคือ ความไม่ล่าพองเมื่อชนะ ไม่เป็นกังวลหรือเสียใจกับความพ่ายแพ้ มีความสุจริต ยุติธรรม โอบอ้อมอารี ยินดีในความสำเร็จของบุคคลอื่น ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬานี้ ถือเป็นคุณธรรมของการอยู่ร่วมกันในสังคม

จรรยาพร ธรณินทร์ (2534: 23-24) กล่าวว่า ความมีน้ำใจนักกีฬาเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็ก เพื่อให้เป็นคนที่มีความสุภาพ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี รู้แพ้ รู้ชนะ ไม่เหยียบย่ำข่มขู่ตรงข้ามเมื่อชนะ ไม่เสียใจเมื่อพ่ายแพ้ รู้จักธรรมชาติของกีฬาที่ว่าต้องมีชนะ มีแพ้ หรือเสมอกัน เป็นผลติดตามมาจากการลงแข่งขัน การแพ้ ชนะนี้ ไม่เกิดขึ้นกับฝ่ายเขา ก็ต้องเกิดกับฝ่ายเรา เราจึงต้องไม่มีจิตใจที่อ่อนแอหรือท้อแท้

พีระพงษ์ บุญศิริ (2536: 109) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬา เป็นจิตใจอันแท้จริงของนักกีฬา ไม่ใช่อยู่ที่การแพ้หรือชนะ

วาสนา คุณาภิลิทธิ์ (2539: 204) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬาหมายถึง ความมีใจจริงที่จะเล่นหรือแข่งขันกีฬาโดยไม่เอาเปรียบผู้อื่น พร้อมทั้งมีน้ำใจเอื้อเฟื้อและให้อภัยต่อผู้อื่นด้วย

สุปราณี ขวัญบุญจันทร์ (2539: 122) กล่าวถึงน้ำใจนักกีฬาว่า ทั้งนักกีฬาและผู้ฝึกสอนต้องยึดติดไว้เป็นอุดมคติประจำใจ ในการแข่งขันผลลัพธ์ที่ออกมา มีอยู่ 2 ประการ คือ ชนะหรือแพ้ นักกีฬาต้องยอมรับผลการตัดสินนั้น ๆ ทีมที่ชนะไม่ควรแสดงพฤติกรรมดูหมิ่นทีมที่แพ้ หรือแสดงอาการดีใจจนมากเกินไป ส่วนทีมที่แพ้ควรทำใจให้สงบ

ไชยรัตน์ รุจิพงศ์ (2545: 110) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬาเป็นคุณธรรมข้อหนึ่งที่จะส่งเสริมให้มีการปลูกฝังขึ้นในตัวบุคคล ได้แก่ การรู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย รวมทั้งการต่อสู้และการแข่งขันด้วยวิถีทางของนักกีฬาอย่างเต็มความสามารถ เคารพในกฎกติกา และยอมรับคำตัดสินโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 65-67) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬา (Sporting Spirit) คือ หลักธรรมหรือข้อปฏิบัติที่นักกีฬาและผู้ดูกีฬาพึงจะประพฤติหรือปฏิบัติตนในการเล่นกีฬาและการดูกีฬา หรือแม้แต่ในการทำงาน และในการมีชีวิตร่วมกันก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้การเล่นกีฬา การดูกีฬา การทำงานและการมีชีวิตร่วมกันนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นผลดีแก่ทุก ๆ ฝ่าย ตามหลักการและอุดมคติของการกีฬาที่ไว้ไว้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความมีน้ำใจนักกีฬา หมายถึง คุณธรรมในด้านความมีน้ำใจนักกีฬาที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เล่นกีฬา ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีเฉพาะผู้ที่เล่นกีฬาเท่านั้น แต่เป็นคุณธรรมที่ควรเกิดขึ้นกับทุก ๆ คน และสามารถนำเอาคุณธรรมดังกล่าวไปใช้ในการดำรงชีวิต เพื่อประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์

ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา

เพลงกราวกีฬาเป็นเพลงที่นิยมใช้ในการเชียร์กีฬา ประพันธ์คำร้องโดย ครูเทพ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี หรือ นามจริง สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา ซึ่งประพันธ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2437 เพื่อใช้ในการแข่งกีฬาสีของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ต่อมาเพลงนี้ได้รับความนิยมและแพร่หลายออกไปสู่การแข่งขันกีฬาทั่วไป

พวกเรานักกีฬาใจกล้าหาญ	เชี่ยวชาญชิงชัยไม่ย่อ	
คราวชนะรุกใหญ่ไม่รีรอ	คราวแพ้ก็ไม่ท้อกัดฟันทน	(สร้อย) ฮีม ฮีม ฮีม ฮีม
		กีฬา กีฬา เป็นยาววิเศษ... ฮ้ำ! ฮ้ำ! ฮ้ำ!
		แก้กองกิเลสทำคนให้เป็นคน
		ผลของการฝึกตน เล่นกีฬาสากล ตะละล่า
ร่างกายกำยำล่ำเลิศ	กล้ามเนื้อก่อเกิดทุกแห่งหน	
แข็งแรงทรหดอดทน	ว่องไวไม่ย่อระย่อใคร	(สร้อย) ฮีม ฮีม.....
ใจคอมั่นคงทรงศักดิ์	รู้จักที่หนที่ไล่	
รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย	ไว้ใจได้ทั่วทั้งรักชัง	(สร้อย) ฮีม ฮีม.....
ไม่ชอบเอาเปรียบเทียบแข่งขัน	สู้กันซึ่งหน้าอย่าลับหลัง	
มีส่วนตัวเบือเหลือกำลัง	เกลียดชังการเล่นเห็นแก่ตัว	(สร้อย) ฮีม ฮีม.....
เล่นรวมกำลังกันทั้งพวก	เอาชัยสะดวกมิใช่ชั่ว	
ไม่ว่างานหรือเล่นเป็นไม่กลัว	ร่วมมือกันทั่วทั้งไชโย	

กอง วิสุทธธรรมณ์ (กอง วิสุทธธรรมณ์. 2523: 7) กล่าวว่า ในบทเพลงกราวกีฬาได้สรุปสาระสำคัญของน้ำใจนักกีฬา ไว้ดังนี้

1. นักกีฬาเป็นผู้มีจิตใจกล้า มีความชำนาญในการเล่น หากมีโอกาสชนะคู่แข่งก็ไม่ปล่อยโอกาส และถ้าแพ้หรือสู้ไม่ได้ก็ต้องแข่งขันอย่างสุดฝีมือไม่ท้อถอยหรือออกจากการแข่งขัน
2. นักกีฬาเป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง สมรรถภาพทางกายดี
3. นักกีฬาจะต้องมีจิตใจหนักแน่น รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย
4. นักกีฬาต้องไม่เอาเปรียบคู่แข่ง เล่นด้วยความยุติธรรม ไม่เอาเด่นเพียงคนเดียว
5. นักกีฬาต้องยึดหลักความสามัคคี ทั้งในด้านการงานและการเล่นกีฬา

กรมพลศึกษา (โชติรัตน์ บุญรัตน์. 2534: 14-15; อ้างอิงจาก กรมพลศึกษา. 2513: ปกหลัง)
 คติพจน์ของครูเทพเกี่ยวกับด้านความมีน้ำใจนักกีฬา ได้กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬา ยามชนะไม่ตื่นตัวยามแพ้ไม่เสียขวัญ
 ฉะนั้นน้ำใจนักกีฬาชนะเป็นและแพ้ก็เป็น โลกบูชาน้ำใจนักกีฬาแต่โลกดูถูกน้ำใจมิใช่กีฬา ใครเล่นอย่างนักกีฬาเขา
 ทำงานอย่างนักกีฬาด้วย ใครไม่เล่นอย่างนักกีฬาอย่าหวังว่าเขาจะทำงานด้วยน้ำใจนักกีฬา น้ำใจนักกีฬาอยู่ที่ใจมิใช่อยู่ที่
 ลำแข้ง ฉะนั้นน้ำใจนักกีฬาไม่จำเป็นต้องมีแข่งกีฬา และแข่งกีฬาที่ไม่จำเป็นมีน้ำใจนักกีฬา เราคำนับนักกีฬาอย่างผ่าเผย
 เราไม่เคยดูหน้าคนป่าเถื่อน อันน้ำใจนักกีฬาบูชาได้ไม่ว่าใครไว้ใจได้ทุกเมื่อ ขาดน้ำใจนักกีฬาน่าเบื่อ คนไม่เชื่อและไม่
 ไว้ใจเลย

สมาคมผู้บำเพ็ญความมีน้ำใจนักกีฬาแห่งสหรัฐอเมริกา (Sportsmanship Brotherhood of U.S.A.)
 ได้บัญญัติหลักสำคัญของความมีน้ำใจนักกีฬา ดังนี้

1. รักษากฎกติกา
2. รักษาสัตย์ที่สัญญากับเพื่อน
3. รักษาอารมณ์
4. รักษาพละนามัย
5. รักษาใจให้หนักแน่นคราวแพ้
6. รักษาความภาคภูมิใจไว้ในใจคราวชนะ
7. รักษาจิตให้ผ่องใส ใจสะอาด และไม่ขาดสุขภาพทางกาย
8. เล่นตามกฎกติกา

นอกจากนี้บารอง เดอ กูแบร์แตง ผู้ก่อกำเนิดกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่ได้บัญญัติความมีน้ำใจนักกีฬา
 ไว้ทั้งนักกีฬาและผู้ดูกีฬา ดังนี้ ในฐานะผู้แข่งขันจะต้องซึ้งซึ้งในกีฬาด้วยใจรักเล่นกีฬาโดยไม่เห็นแก่ตัว เชื้อพัง
 คำแนะนำของผู้รู้ ยอมรับคำตัดสินอย่างหน้าชื่นตาบาน ชนะโดยไม่ลำพองและไม่หมองใจเมื่อแพ้ ประพฤติตน
 เยี่ยงนักกีฬาและมีคุณธรรมทั้งนอกสนามและในทุกวิถีทางแห่งชีวิตของท่าน ในฐานะที่เป็นผู้ดูจะต้องปรบมือ
 แก่ผู้ชนะพร้อมกับปลอบใจผู้แพ้ เคารพการตัดสินแม้จะไม่เห็นด้วยก็ตาม การแพ้หรือชนะเป็นบทเรียนที่มีคุณค่า
 ไม่แสดงตนจนออกนอกหน้าแม้ทีมของท่านกำลังแข่งขัน และวางตนอย่างคนมีเกียรติและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
 อย่างเสมอต้นเสมอปลายทั้งในและนอกสนามกีฬา (กนกวลี เอ่งฉ้วน. 2529: 11-12)

โอบเวน; และมิทเชล (จงรัก เขี้ยวแก้ว. 2531: 12; อ้างอิงจาก Bowen; & Mitchell. 1927. *The Theory of Organized Play*. pp. 343) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬาประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ความ
 ซื่อสัตย์และความยุติธรรม รวมถึงคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพจิตทางสังคมด้วย เช่น ลักษณะของ
 ความไม่เห็นแก่ตัว ความมีน้ำใจในระหว่างการเล่น การเห็นคุณค่าหรือความสำคัญของฝ่ายตรงข้าม การระงับ
 ความรู้สึกในการแสดงออกไม่ว่าจะแพ้หรือชนะ ความมีน้ำใจที่นอกเหนือไปจากสภาพที่อยู่ในสนามและลักษณะ
 อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน แม้จะไม่ได้เขียนหรือกำหนดไว้ในกฎหรือกติกา

เพอร์ดี (ถนอมวงศ์ กลิ่นจันทร์หอม. 2541: 34; อ้างอิงจาก Purdy. 1973: 168-169) กล่าวว่า หลัก
 สำคัญของความมีน้ำใจนักกีฬาแสดงออกได้ดังนี้คือ การแสดงการยอมรับคู่แข่งตลอดเวลา ยอมรับเจ้าหน้าที่

และผู้ตัดสิน มีความรู้ความเข้าใจกฎการแข่งขันเป็นอย่างดี ควบคุมตนเองได้ตลอดเวลา ยอมรับทักษะการเล่นของเพื่อนร่วมทีม

บาร์โรว์ (กนกวลี เองฉ้วน. 2529: 10; อ้างอิงจาก Barrow. 1977. Man and Movement Principles of Physical Education. pp. 324) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬา ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ การเล่นด้วยความยุติธรรม การไม่โอ้อวดหรือไม่ยกตนข่มท่านเมื่อได้รับชัยชนะ การยอมรับและควบคุมตนเองได้เมื่อแพ้ และยังประกอบด้วยลักษณะย่อย ๆ อีกหลายประการ เช่น ความซื่อสัตย์ การเล่นอย่างสุภาพ การควบคุมตนเอง เป็นต้น

มงคล พรหมสาขา ณ สกลนคร (อาภรณ์ ราชูพิมล. 2524: 16-17; อ้างอิงจาก มงคล พรหมสาขา ณ สกลนคร. 2493. พลศึกษาแผนใหม่สำหรับโรงเรียน. หน้า 70-72) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีน้ำใจนักกีฬา ในลักษณะของการเล่นกีฬาในขณะที่อยู่ในโรงเรียนและในชีวิตประจำวัน ดังนี้

1. ความเป็นผู้มีใจอารีย์ เพื่อแพ้
  - ในการเล่นกีฬา ต้องไม่เยาะเย้ยเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งทำผิด เมื่อถูกลงโทษนับถือผู้แข่งขันเสมอหากมิใช่ศัตรู
  - ในโรงเรียน เคารพนับถือครู อาจารย์ รักเพื่อน
  - ในชีวิต เคารพผู้มีอาวุโส ปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างที่ควร
2. เป็นผู้สุภาพอ่อนโยน
  - ในการเล่นกีฬา เล่นเพื่อห่มุ่คณะมิใช่เอาดีเด่นแต่ตัว มีความเสียสละเพื่อห่มุ่คณะและถ้าชนะก็เป็นผู้ชนะที่สงบเสงี่ยม
  - ในโรงเรียน ไม่เย่อหยิ่งในความสำเร็จ ไม่คิดว่าตนเองมีสมรรถภาพเหนือเพื่อนร่วมชั้น
  - ในชีวิต ไม่เป็นผู้คุยโวหรือโอ้อวดในความสำเร็จ
3. เป็นผู้มีใจคอกว้างขวาง
  - ในการเล่นกีฬา ปรบมือให้เมื่อผู้แข่งขันเล่นได้ดี ให้ความกระจ่างเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งสงสัย
  - ในโรงเรียน นิยมชมชอบเมื่อผู้อื่นทำความดีไม่เกลียดนักเรียนต่างโรงเรียน
  - ในชีวิต ไม่ทับถมผู้ที่ผิดพลาดแต่กลับให้กำลังใจ กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นพูดจาตรงไปตรงมา
4. เป็นผู้มี ความกล้าหาญ
  - ในการเล่น เล่นอย่างเต็มความสามารถ ถึงแม้จะปราชัยก็สู้เต็มที่ยอมรับคำตักเตือนของผู้อื่น และหากเป็นผู้ปราชัยก็เป็นผู้ปราชัยที่มีใจหนักแน่น
  - ในโรงเรียน เป็นผู้มี ความขยันหมั่นเพียรในการเล่าเรียน แม้จะเรียนอ่อนก็จะซักถามความรู้จากครู อาจารย์ เป็นผู้ซื่อสัตย์ ประพฤติตรงไปตรงมา

- ในชีวิต เป็นผู้ที่มีความอดทนในการทำงาน ถึงแม้จะหนักก็ไม่ท้อถอยพยายามทำให้เสร็จหากกิจกรรมที่ทำไปพลาดพลั้งก็ไม่เสียใจกลับยิ้มรับ และพยายามทำใหม่จนสำเร็จ
5. เป็นผู้มีใจเชื่อฟัง
- ในการเล่น เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎกติกาอย่างเคร่งครัด
  - ในโรงเรียน เป็นผู้ไม่ฝ่าฝืนกฎข้อบังคับตลอดจนระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน
  - ในชีวิต เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง เป็นผู้มีศีลธรรมดีงาม ทำตนให้เหมาะสมกับสังคม
6. เป็นผู้รักษาความยุติธรรม
- ในการเล่น ทำการแข่งขันอย่างสะอาดหมดจด ทำการแข่งขันกับคู่แข่งอย่างเต็มที่แต่หนักอย่างฉันทมิตร ไม่ทับถมคู่แข่ง หากคู่แข่งเกิดบาดเจ็บก็ให้ความช่วยเหลือ
  - ในโรงเรียน เป็นผู้ไม่ปล่อยเวลาให้เลื่อนไปโดยเปล่าประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดเป็นเรื่องเดือดร้อนให้เสียเวลาของโรงเรียน ไม่คัดลอกการบ้านจากเพื่อนในการสอบ ต้องไม่ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนต้องทำการสอบด้วยความบริสุทธิ์
  - ในชีวิต เป็นผู้ฟังความเห็นทั้งสองฝ่าย ไม่ใช้วิธีเอาเปรียบด้วยหลักการใด ๆ ไม่เอาชนะด้วยกำลังเงินหรือติดสินบนเจ้าหน้าที่

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงหลักสำคัญแห่งความเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา 8 ประการ ดังนี้

- ก. ปฏิบัติตามกฎกติกาของการเล่น
- ข. ซื่อสัตย์สุจริตต่อคู่แข่งชั้น ตลอดจนเพื่อนฝูง
- ค. เป็นผู้รู้จักข่มใจ รักษาสติ ไม่แสดงโมโหโทโส
- ง. หากปราชัย (แพ้) ก็ทำใจให้หนักแน่น
- จ. หากมีชัย (ชนะ) ก็ไม่แสดงความภูมิใจจนออกนอกหน้า
- ฉ. รักษาสุขภาพให้ดีอยู่เสมอ
- ช. เป็นผู้ทำตนให้ผุดผ่องทั้งกาย วาจา ใจ อยู่เสมอ
- ซ. เล่นกีฬาด้วยชั้นเชิงกีฬา (ข้อนี้หมายถึงคือมาเล่นกีฬากัน ไม่ใช่มาวิวาทกัน)

จรรยา แก่นวงษ์คำ (2517: 26) กล่าวถึงลักษณะของผู้มีน้ำใจนักกีฬาว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. รู้จักการเล่นอย่างยุติธรรม
2. รู้จักการเสียสละ
3. ความเคารพในคู่แข่งชั้น
4. เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกาต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด
5. ไม่เอาเปรียบคู่แข่งชั้น

บรรจบ สุพรรณพิทักษ์ (ชรริน พันธุ์สวัสดิ์. 2546: 14-15 ; อ้างอิงจาก บรรจบ สุพรรณพิทักษ์. 2529) กล่าวถึงความมีน้ำใจนักกีฬาไว้ว่า ในการแข่งขันกีฬาจะบังเกิดผลอยู่ 2 ประการ คือ การชนะกับการแพ้ ดังนั้น หัวใจของการแข่งขันกีฬาคือจิตใจของนักกีฬานั้นแท้จริงหรือน้ำใจนักกีฬานั้นเอง ซึ่งจิตใจของนักกีฬานั้นแท้จริงนั้น ควรจะประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เล่นสุดความสามารถและยุติธรรม
2. เล่นเพื่อความสนุกสนานในการเล่นและเพื่อความสำเร็จของทีม
3. เล่นด้วยการใช้สมองและเล่นตามแบบฉบับของกีฬา
4. ยอมรับเจ้าหน้าที่และการตัดสินของกรรมการ
5. ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งในและนอกสนามแข่งขัน
6. ทำตัวให้เป็นທີ່เลื่อมใสแก่บุคคลทุกคน
7. ซื่อสัตย์ต่อกฎ ระเบียบของการเล่นนั้นๆ
8. มีความสุภาพอ่อนน้อมต่อคู่แข่งชั้น กรรมการและเจ้าหน้าที่
9. ให้เกียรติคู่แข่งชั้นด้วยความจริงใจเมื่อเขาชนะ
10. สงบเสียงยามที่สุดเมื่อได้รับชัยชนะ
11. งดการกระทำที่ไม่สุภาพให้กับทีมชนะหรือตำหนิการตัดสินของกรรมการเมื่อตนเองแพ้
12. จะต้องไม่โกง พนัน หลีกเลี่ยงการแข่งขันหรือประทุษร้ายต่อร่างกาย

ซึ่งความมีน้ำใจนักกีฬาไม่จำเป็นจะต้องเกิดเฉพาะในวันนักกีฬาเท่านั้น แต่จะเกิดกับบุคคลทั่ว ๆ ไปก็ได้ เพียงแต่ให้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามลักษณะที่เกิดขึ้น จากการแสดงออกในทางที่ดีงาม การแสดงถึงความมีน้ำใจนักกีฬา คนส่วนใหญ่ก็มักจะนึกถึงแต่คำเพียงสามคำเท่านั้นคือ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย และในแต่ละคำก็มีความหมายดังนี้

การรู้แพ้ หมายถึง การที่เรารู้ว่าเรามีความสามารถไม่ทัดเทียมกับคู่แข่งชั้นทั้งในด้านส่วนตัวและการเล่นเป็นทีม ผลออกมาก็คือแพ้หรือสู้ไม่ได้ แต่ไม่เชื่อว่าเราเล่นไม่เป็น เพราะหลักของการตัดสินจะใช้เวลา ระยะทาง ความสูงและคะแนนเป็นเครื่องกำหนด เมื่อครบตามเกณฑ์ที่กำหนดเราจึงทราบผลผู้ที่กระทำได้ดีกว่าเราจึงตัดสินว่าเป็นฝ่ายชนะ ผู้ที่เป็นฝ่ายแพ้ก็ต้องไม่พาลเกรง ไม่คิดอาฆาต ตรงกันข้ามควรแสดงความยินดีและยอมรับความสามารถของฝ่ายชนะด้วย

การรู้ชนะหมายถึง ผลเมื่อครบตามเกณฑ์การตัดสินแล้วเราทำได้ดีกว่าเราจึงเป็นฝ่ายชนะซึ่งอาจเกิดจากรยะทางของการฝึกซ้อม ระยะเวลาของการเล่นของแต่ละฝ่ายที่มีความสามารถทางทักษะมากกว่ากัน เมื่อชนะแล้วก็ไม่เหยียดหยันหรือดูถูก เหยียดหยามฝ่ายที่แพ้ ทั้งทางกายและวาจา ควรจะให้กำลังใจซึ่งกันและกัน หาโอกาสพูดคุยแนะนำตักเตือน สั่งสอนตามสมควรการรู้ภัยหมายถึง เมื่อเราเล่นกีฬา ส่วนประกอบที่จะทำให้สมบูรณ์ได้คือ คู่แข่งขันและกรรมการ ฉะนั้น ทั้งสามสิ่งนี้จะต้องเกี่ยวเนื่องกันตลอดการแข่งขัน ถ้าขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วย่อมจะดำเนินไปไม่ได้ เพื่อให้การแข่งขันให้ดำเนินไปด้วยดี เราจะต้องประคับประคองให้ทั้งสามองค์ประกอบนี้

อยู่ด้วยกันตลอด การให้อภัยซึ่งกันและกันในความพลาดพลั้งที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ควรทำ จะเห็นวาทิตกาทิวางไว้นั้นก็ เพื่อให้การเล่นกีฬาเกิดความสนุกสนาน คนดูถ้าเข้าใจกติกา ก็จะดูกีฬาสนุกสนานและผู้ที่คุมกติกาอยู่ขณะนั้นก็คือ กรรมการ ซึ่งกรรมการจะพึงระลึกไว้เสมอว่า “กรรมการที่ดีที่สุดคือ การที่ตัดสินผิดพลาดน้อยที่สุด” ฉะนั้น การให้อภัยซึ่งกันและกันจึงเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันที่ดีของมนุษย์และจะเห็นว่า น้ำใจนักกีฬาเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งของบุคคลไม่ว่าจะเป็นนักกีฬาหรือไม่ก็ตาม ดังที่ครูเทพหรือเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีได้กล่าวไว้ใน คติพจน์หมวดน้ำใจนักกีฬาไว้ว่า “น้ำใจนักกีฬาอยู่ที่ใจ มิใช่อยู่ที่ลำแข้ง ฉะนั้นน้ำใจนักกีฬาไม่จำเป็นต้องมีแข่งกีฬา และแข่งกีฬาไม่จำเป็นต้องมีน้ำใจนักกีฬา” ดังนั้นความมีน้ำใจนักกีฬาจึงเป็นคุณธรรมที่ลึกซึ้งสามารถนำไปใช้ได้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

วัลลภ ปิยะมโนธรรม (ชระริน พันธสวัสดิ์. 2546: 15 ; อ้างอิงจาก วัลลภ ปิยะมโนธรรม. 2532) ได้กล่าวไว้ว่า ในเกมการแข่งขันกีฬานั้น นักกีฬาไม่ได้แข่งขันเพื่อมุ่งแต่ความสนุกสนานบันเทิง หรือการรู้แพ้ รู้ชนะ และรู้อภัยเท่านั้น แต่ยังสามารถเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิตให้สมบูรณ์ บุคลิกภาพจะได้พัฒนาเป็นมนุษย์กันยิ่งขึ้น จะเป็นช่วงเวลาที่จะฝึกคนให้มีจิตใจสูงขึ้น เกิดความสงบสุขขึ้นและอยู่ร่วมกันอย่างมิตรสหายกันมากขึ้น สิ่งเหล่านี้เองที่เรียกว่า “ความมีน้ำใจนักกีฬา”

กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ (อร่าม เสียนขุนทด. 2533: 12-13; อ้างอิงจาก กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ. 2522. 67-71) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของผู้มีน้ำใจนักกีฬาไว้ดังนี้ คือ

ก. ลักษณะของนักกีฬาที่มีน้ำใจนักกีฬา

1. มีความโอบอ้อมอารี
2. ไม่เอาการแพ้ชนะมาเป็นอารมณ์มากจนทำให้ตนเองแสดงท่าที่ไม่เหมาะสมออกมาในลักษณะก้าวร้าวหรือการพาล เมื่อแพ้ก็แพ้อย่างสมศักดิ์ศรี แสดงความยินดีและเห็นใจซึ่งกันและกัน
3. มีความสำนึกในหน้าที่ เช่น การฝึกซ้อม การเข้าแข่งขัน
4. เป็นผู้ยอมรับ
  - 4.1 ในฝีมือของผู้ร่วมทีมในกรณีที่มีการแข่งขันเป็นทีม
  - 4.2 ในสภาพของความเป็นจริงที่ผู้อื่นมีความสามารถแทนตน
5. ต้องเข้าใจในกฎกติกาอย่างแท้จริง และเคารพในคำตัดสินของกรรมการ
6. เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
7. ไม่เป็นผู้มีอคติ
8. เป็นผู้เสียสละ เปิดโอกาสให้นักกีฬาตัวสำรองเล่นบ้างเพื่อสร้างประสบการณ์ให้แก่เขา
9. ให้เกียรติผู้อื่น
10. มีขันติใสร็จจะ คือ มีความอดกลั้นและสงบเสงี่ยม

ข. ลักษณะของผู้ดูที่มีน้ำใจนักกีฬา

1. พึงปรบมือแสดงความยินดีต่อรับผู้แข่งขันทุกฝ่าย
2. ไม่เหยียดหยันผู้แข่งขัน

3. ไม่บังคับรวบรวมผู้แข่งขันหรือเจ้าหน้าที่และไม่ทำให้เกิดการแตกความสามัคคีระหว่างผู้แข่งขันด้วยกันหรือกับผู้ดู
4. พึงยอมรับคำตัดสินของเจ้าหน้าที่อย่างเด็ดขาด เคารพกฎ ข้อบังคับและกติกาทั้งปวง
5. ไม่บังคับควรเปล่งวาจาสนับสนุนผู้เล่นไปในทางที่ผิด
6. เป็นผู้รู้แพ้ รู้ชนะ
7. เป็นผู้ที่ไม่เคารพและเชื่อฟังคำตัดสินของคณะกรรมการ
8. ให้กำลังใจผู้เล่นทั้งสองฝ่ายแสดงความยินดีต่อผู้ชนะและแสดงความเห็นใจต่อผู้แพ้เมื่อจบ

การแข่งขัน

ค. ลักษณะของบุคคลทั่วไปที่แสดงออกซึ่งการมีน้ำใจนักกีฬา

1. เป็นผู้ที่มีความเสียสละไม่เห็นแก่ตัวทำงานเพื่อส่วนรวม
2. มีความเห็นใจซึ่งกันและกันในการทำงานใด ๆ
3. เป็นผู้ที่มีใจกว้างยอมรับความจริง
4. เป็นผู้ไม่มีอคติควรมีความยุติธรรมเสมอ

จรรยาพร ธรณินทร์ (2534: 24) กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬา เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความสุภาพ การปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลายในการเล่นกีฬา มีน้ำใจโอบอ้อมอารี รู้แพ้ รู้ชนะ ไม่เหยียดหยามฝ่ายตรงกันข้ามเมื่อชนะไม่เสียใจเมื่อแพ้ รู้จักรักรวมชาติของกีฬาที่ว่าต้องมิชนะมิแพ้ หรือเสมอกันเท่านั้น ไม่เกิดขึ้นกับฝ่ายเขาก็เกิดขึ้นกับฝ่ายเรา ไม่มีจิตใจที่อ่อนแอและหวั่นไหวในการเล่น ต้องรู้จักคำว่า “ขอโทษ” และ “ไม่เป็นไร”

สนอง นพสงค์ (กลิ่นประทุม แสงสุระ. 2549: 18 ; อ้างอิงจาก สนอง นพสงค์. 2526: 55 - 57) กล่าวว่า รายละเอียดของความมีน้ำใจนักกีฬา การเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา นั้นประกอบด้วย

1. เป็นผู้มีความเชื่อฟัง กล่าวคือ
  - 1.1 เป็นผู้ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของการเล่น เชื่อฟังคำตัดสิน
  - 1.2 ไม่ฝ่าฝืนข้อบังคับ และระเบียบที่ได้ตกลงกัน เชื่อฟังครู อาจารย์ และโค้ช
  - 1.3 ทำตนให้เหมาะสมกับสังคม มีศีลธรรมอันดี หลีกเลียงอบายมุขทั้งหลาย
2. เป็นผู้มีความใจกว้างขวาง กล่าวคือ
  - 2.1 ให้เกียรติคู่ต่อสู้และรู้จักให้อภัยคู่แข่ง
  - 2.2 รักใคร่กันดุจญาติสนิท มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติสาธารณะ นิยมยกย่องผู้กระทำความดี
  - 2.3 เป็นคนตรงไปตรงมา ประกอบอาชีพด้วยความมานะกล้าผจญต่อความจริง
3. เป็นผู้มีความใจอารีเผื่อแผ่ กล่าวคือ
  - 3.1 รู้จักยับยั้งชั่งใจ ไม่เยาะเย้ยถากถางอีกฝ่ายหนึ่ง
  - 3.2 เคารพยำเกรงครู - อาจารย์ รักหมุ่รักคณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นประโยชน์ส่วนรวม กระทำตนเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

3.3 เคารพและให้เกียรติแก่ผู้อาวุโส และผู้มีความรู้ ความชำนาญ

4. เป็นผู้รักความยุติธรรม กล่าวคือ

4.1 เล่นดีที่สุด หนักในเกม ไม่ใช่ถล่มถ้างคู่แข่ง เล่นเต็มความสามารถไม่ว่าแพ้หรือชนะ ช่วยเหลือเมื่อคู่แข่งได้รับอุบัติเหตุต่าง ๆ

4.2 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รักความจริง มีเหตุผล

4.3 มีความเที่ยงธรรม มีธรรมในใจ ประกอบอาชีพสุจริต ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ใหญ่ที่ดี เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

5. เป็นผู้สุภาพอ่อนโยน กล่าวคือ

5.1 เล่นกีฬาตามกฎข้อบังคับของกีฬา เคารพให้อภัย และขอโทษคู่ต่อสู้เมื่อเกิดการรุนแรง ไม่ถล่มคู่แข่ง

5.2 รู้จักเคารพและสุภาพเรียบร้อยต่อครู-อาจารย์ ทำตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ได้ พุดจาไปเราะ ทำตัวเป็นที่รักของครู - อาจารย์ และของเพื่อน ๆ ไม่คิดว่าตนวิเศษกว่าคนอื่น

5.3 รู้จักวางตัวให้เหมาะกับสภาพการณ์ และสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่สำคัญตนผิด ไม่โอ้อวด สิ่งที่ตนประสบผลสำเร็จ

6. เป็นผู้มีความกล้าหาญอดทน กล่าวคือ

6.1 ถือว่าการแพ้ชนะเป็นสิ่งธรรมดา เมื่อแพ้ก็ควรพิจารณาว่าแพ้เพราะอะไร ควรปรับปรุงอะไร ไม่ใช่โทษคณะกรรมการหรือคู่แข่ง

6.2 มีความอดทน หยันหมั่นเพียรในการเล่าเรียน ในการเล่นก็เล่นเต็มกำลังความสามารถ

6.3 ประกอบการทำงานด้วยความมานะ อดทนเป็นที่สุด ถือคติการทำจริง ทำดี ซื่อตรง

พระพงศ์ บุญศิริ (2536: 110) ได้กล่าวถึงความมีน้ำใจนักกีฬาว่า ประกอบไปด้วยคำ 3 พยางค์ คือ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย

1. การรู้แพ้ หมายถึง การรู้จักประมาณในความสามารถของตนว่า ไม่สามารถทัดเทียมคู่ต่อสู้ทั้งในด้านบุคคลและทีม ทั้งนี้ต้องมาจากสภาพความพร้อม ทักษะ ความสามารถและสมรรถภาพทางจิตใจ เพราะการกีฬาจะตัดสินผลแพ้ชนะด้วยเวลา ระยะทาง ความสูง หรือคะแนน ในเมื่อไม่สามารถเอาชนะได้ก็ยอมเป็นฝ่ายแพ้โดยไม่พาลเกร อาฆาต แต่รู้สึกยินดีและยอมรับในชัยชนะของฝ่ายตรงข้าม

2. การรู้ชนะ หมายถึง มีความสามารถเหนือคู่ต่อสู้ ซึ่งมาจากความพร้อมทั้งบุคคลและทีม ความถนัดในการฝึกซ้อม เมื่อสามารถชนะได้ก็ไม่เย้ยหยัน ดูถูก หรือเหยียดหยามฝ่ายแพ้ทั้งทางร่างกายและวาจา มีการให้กำลังใจซึ่งกันและกันตามความเหมาะสม

3. การรู้ภัย หมายถึง การยอมรับคู่ต่อสู้ในการแข่งขัน ถ้าขาดคู่แข่งและกรรมการผู้ตัดสิน การแข่งขันกีฬาที่จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงต้องช่วยกันประนีประนอม ให้มีองค์กรทั้งสามอยู่ครบสมบูรณ์ คือ ทีมที่จะแข่งขัน และกรรมการผู้ตัดสิน ความพลัดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการแข่งขันย่อมเกิดขึ้นได้ และอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผู้ตัดสิน ผู้เล่นหรือคู่แข่ง จึงควรรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน

ตามหลักพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์

ประโยค สุทธิสง่า (2538: 18) ได้กล่าวถึงลักษณะของความมีน้ำใจนักกีฬาในเกมนฟุตบอลว่าควรประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

1. ต้องยอมรับในการตัดสินของผู้ตัดสิน
2. ต้องไม่ต่อว่าเยาะเย้ยคู่แข่งชั้น ผู้ตัดสิน
3. ต้องรักษาอารมณ์ให้คงที่อยู่เสมอ
4. ต้องชนะทั้งเกมและใจ
5. ต้องแสดงความเป็นผู้มีมารยาทของผู้เล่นที่ดีแก่คู่แข่งชั้นทุกคน
6. ต้องไม่ก่อกวนเมื่อถูกยิงโทษ ณ จุดเตะโทษ
7. ต้องเล่นอยู่ในกรอบและระเบียบของกติกาอยู่เสมอ
8. นึกถึงกติกาอยู่เสมอ จงอย่าทำผู้อื่นก่อนเดี๋ยวเขาจะทำเราบ้าง
9. ชนะหรือแพ้ต้องยอมรับเมื่อสิ้นสุดการแข่งขัน

สุปราณี ขวัญบุญจันทร์ (2539: 122-123) ได้กล่าวว่า น้ำใจนักกีฬา มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. เล่นกีฬาด้วยความยุติธรรม และสุดความสามารถ
2. เล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนาน และเพื่อความสำเร็จของทีม
3. เล่นกีฬาโดยใช้สมอง และเล่นตามแบบฉบับของนักกีฬา
4. ยอมรับเจ้าหน้าที่ และการตัดสินใจของคณะกรรมการ
5. ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งในและนอกสนามแข่งขัน
6. ทำตัวให้เป็นทีที่เลื่อมใสแก่บุคคลทุกคน
7. ซื่อสัตย์ต่อกฎระเบียบของการเล่นกีฬา
8. มีความสุภาพอ่อนน้อมต่อคู่แข่งชั้น กรรมการ และเจ้าหน้าที่
9. ให้เกียรติคู่แข่งชั้นด้วยความจริงใจ เมื่อได้รับชัยชนะ
10. สงบเสงี่ยมในชัยชนะที่ได้รับ
11. งดการกระทำที่ก้าวร้าวไม่สุภาพต่อทีม หรือเจ้าหน้าที่แข่งขัน เมื่อประสบความพ่ายแพ้
12. ไม่คดโกง หลีกเลียงการแข่งขัน หรือประทุษร้ายฝ่ายตรงข้าม

นอกจากนั้นน้ำใจนักกีฬาจะสอนคนให้เป็นคนที่มีรู้จักรักหมู่คณะ ร่วมมือร่วมใจกัน รู้จักเคารพต่อ กฎเกณฑ์ ระเบียบ เชื่อฟังผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสิน รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย สอนให้รู้จักทำงานประสานกันเป็นกลุ่ม รักความยุติธรรม ซื่อสัตย์ เสียสละไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว สอนให้รู้จักเป็นคนตัดสินใจได้ถูกต้อง ผู้ที่สามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงนับได้ว่าเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬาอย่างแท้จริง

น้ำใจนักกีฬา ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความเชื่อฟังผู้ฝึกสอน ปฏิบัติตามกฎกติกา ระเบียบ มารยาท และยอมรับในคำตัดสินของกรรมการผู้ตัดสิน ทำตนให้เหมาะสมกับสังคม และศีลธรรม

2. เป็นผู้ที่ม่ีใจคอกว้างขวาง ให้เกียรติคู่แข่งชั้น รู้จักการให้อภัย รักใคร่ดูญาติพี่น้อง มีความสามัคคี เป็นคนตรงไปตรงมา กล้าเผชิญกับความจริง
  3. เป็นผู้ที่มีน้ำใจโอบอ้อมอารี เพื่อแม่ รู้จักบังคับยับยั้งใจ ไม่เยาะเย้ยผู้อื่น เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เคารพและให้เกียรติแก่ผู้อาวุโส
  4. เป็นผู้ที่มีสุขภาพอ่อนโยน เล่นกีฬาตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่แก่งัดคู่แข่งชั้น วางตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่สำคัญตนผิด ไม่โอ้อวดในสิ่งที่ตนประสบความสำเร็จ
  5. เป็นผู้ที่มีความกล้าหาญอดทน ถือว่าการแพ้หรือชนะเป็นเรื่องธรรมดา มีความวิริยะอุตสาหะขยันหมั่นเพียรในการฝึกซ้อม และเวลาแข่งขันควรเล่นอย่างเต็มความสามารถ
  6. เป็นผู้รักความยุติธรรม เล่นที่ดีที่สุด หนักในเกมการแข่งขัน ไม่แก่งัดคู่แข่งชั้น ช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บจากการแข่งขัน มีความเที่ยงธรรม มีธรรมประจำใจ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- ไพฑูริย์ กันลิ่งห์ (2541: 11 - 12) ได้สรุปลักษณะของความมีน้ำใจนักกีฬา ควรประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. การรู้แพ้ รู้ชนะ
2. รู้ภัย
3. การเคารพและปฏิบัติตามกฎกติกา
4. มีความซื่อสัตย์
5. มีความยุติธรรม
6. มีความสามัคคี
7. มีความรับผิดชอบ
8. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
9. ยอมรับความสามารถของตนเองและผู้อื่น

ชะระริน พันธุ์สวัสดิ์ (2546: 3 - 4) กล่าวถึงลักษณะของความมีน้ำใจนักกีฬาว่าประกอบไปด้วย 10 ด้าน ดังนี้

1. การรู้แพ้รู้ชนะ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการยอมรับผลของการแข่งขันแข่งขันหรือการต่อสู้ในทุกรูปแบบโดยไม่เอาผลของการแพ้ชนะมาเป็นอารมณ์ จนทำให้แสดงท่าทีที่ไม่พึงประสงค์ออกมา เช่น การดีใจหรือเสียใจมากเกินไป เป็นต้น
2. ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการให้การสนับสนุนส่งเสริมความสามารถของผู้อื่นให้ก้าวหน้า มีชื่อเสียง
3. การเคารพคำตัดสิน หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการเชื่อฟังปฏิบัติตามยอมรับคำตัดสินของผู้ตัดสิน
4. การยอมรับความสามารถของผู้อื่น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการยกย่องชมเชยความสามารถของบุคคลอื่น ให้โอกาสบุคคลอื่นที่มีความสามารถมากกว่าตนได้แสดงความสามารถ

5. ความมีวินัย หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ ข้อตกลงที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอกมากกระทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นเบี่ยงเบนไป ก็จะพยายาม ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบนั้น

6. การให้เกียรติผู้อื่น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการยอมรับนับถือในบทบาท สิทธิหน้าที่ของบุคคลอื่น รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคคลอื่นโดยไม่แสดงท่าทีโอหังหรือเยอหยิ่ง จองหอง ยั่วเย้าก่อกวนคนอื่น

7. ความอดกลั้น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการข่มใจตนเอง มีความยับยั้ง ชั่งใจ รักษาสติอย่างมั่นคง ไม่แสดงอาการโมโหโทโสมีใจคอหนักแน่นและสามารถควบคุมตนเองได้

8. ความเสียสละ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการไม่เห็นแก่ตัว แบ่งสิ่งต่าง ๆ ที่ตนพึงมีพึงได้ให้แก่ผู้อื่นตามโอกาสอันสมควร สละความสุขสบายส่วนตัวเพื่อผลประโยชน์ของบุคคลอื่นหรือต่อ ส่วนรวม

9. ความกล้าหาญ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะที่ไม่ประหม่า ละอายหรือเกรงกลัว มีความคิด กล้าคิดกล้าแสดงความคิดเห็นและกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องสมควร

10. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการปฏิบัติตนตรงต่อความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่คดโกง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ตรงไปตรงมาทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 67 - 68) กล่าวว่า เมื่อน้ำใจหนักกีฬาเป็นหลักธรรมหรือข้อประพฤติและ ปฏิบัติตนในการเล่นกีฬาและการดูกีฬาดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นการที่บุคคลใดจะเป็นผู้มีน้ำใจเป็นหนักกีฬาหรือไม่ มากน้อยแค่ไหนนั้น จะสามารถทราบได้จากการแสดงออกในสภาพการณ์จริงของบุคคลนั้น ๆ เท่านั้น พฤติกรรม ที่จะช่วยทำให้สามารถทราบได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีน้ำใจหนักกีฬาหรือไม่ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ คือ

ก. เมื่อเป็นผู้เล่นกีฬา

1. เล่นกีฬาอย่างเต็มกำลังความสามารถไม่ว่าการเล่นนั้นจะแพ้หรือชนะก็ตาม
2. ปฏิบัติตามกฎและระเบียบข้อบังคับของการเล่นกีฬาด้วยความเคร่งครัดตลอดเวลาการเล่น
3. มีความสุภาพเรียบร้อยไม่แสดงอาการโอ้อวดหรือเยอหยิ่งจองหอง
4. เล่นกีฬาด้วยชั้นเชิงของการเล่นกีฬาไม่พยายามเอาเปรียบหรือคดโกงฝ่ายตรงกันข้าม
5. เชื้อฟังและยอมรับคำตัดสินของผู้ตัดสินอย่างหน้าชื่นตาบาน
6. แสดงความเป็นมิตรและให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมเล่นทั้งฝ่ายเดียวกันและฝ่ายคู่แข่ง
7. ถ้ามีการพลาดพลั้งก็มีการขอโทษและให้อภัยซึ่งกันและกัน
8. เวลาชนะก็ไม่แสดงอาการดีใจออกนอกหน้ามากเกินไปหรือดูถูกเหยียดหยามผู้แพ้
9. เวลาแพ้ก็ไม่แสดงอาการเสียใจออกนอกหน้ามากเกินไป แต่ก็พยายามหาสาเหตุเพื่อแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป
10. ไม่ยั่วเย้าหรือกลั่นแกล้งผู้เล่นด้วยกันทั้งที่เป็นผู้เล่นฝ่ายเดียวกันหรือฝ่ายคู่แข่ง
11. มีใจหนักแน่น มีความอดทน อดกลั้นในเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

12. มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมเล่นทั้งฝ่ายเดียวกันและฝ่ายตรงข้าม
13. ยอมรับในผลการเล่นว่าเป็นไปตามระดับความสามารถของตนเองด้วยดี
14. มีความเชื่อและเล่นกีฬาตามอุดมคติของการกีฬาอย่างแท้จริง
15. มีความสามัคคีและมีความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมเล่นด้วยกัน
16. มีวินัยและมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง
17. เมื่อแพ้ไม่แสดงอาการอาฆาตหรืออิจฉาผู้ชนะ
18. มีความเข้าใจซึ่งกันและกันไม่แบ่งชั้นวรรณะ เชื้อชาติ หรือศาสนา
19. เมื่อจบเกมการเล่นกีฬาแล้วจะแสดงความเป็นมิตรต่อกันทั้งกับผู้เล่นฝ่ายเดียวกัน ฝ่ายคู่ต่อสู้ และผู้ตัดสิน เช่น ด้วยการสั่นมือส้อมือกันหรือแสดงความยินดีต่อกันและกัน

ข. เมื่อเป็นผู้ดูกีฬา

1. ปรบมือให้เกียรติแก่ผู้ตัดสินและผู้เล่นทั้งสองฝ่ายเมื่อลงสนามเริ่มเล่นและเมื่อเล่นจบเกมแล้ว
2. ปรบมือแสดงความชื่นชมในฝีมือหรือความสามารถของผู้เล่นทั้งสองฝ่ายในระหว่างเล่น
3. ยอมรับในคำตัดสินของผู้ตัดสินและเจ้าหน้าที่ควบคุมเกมการเล่นด้วยดี
4. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสนามโดยเคร่งครัด
5. ชมกีฬาในแง่ของชั้นเชิงและความสามารถในการเล่นกีฬาอย่างแท้จริง
6. ไม่ให้ ยั่วผู้ผู้เล่น เจ้าหน้าที่ หรือผู้เล่นทั้งของฝ่ายตนเองและฝ่ายตรงข้าม
7. เปล่งเสียง สนับสนุนให้กำลังใจผู้เล่นด้วยวาจาสุภาพทั้งฝ่ายตนเองและฝ่ายตรงข้าม
8. เมื่อฝ่ายเดียวกันเป็นผู้ชนะก็ไม่แสดงความดีใจจนออกนอกหน้าเกินไปและไม่ดูถูกหรือเหยียดหยันผู้แพ้
9. เมื่อฝ่ายเดียวกันเป็นผู้แพ้ก็ไม่แสดงอาการออกนอกหน้ามากจนเกินไปและไม่อาฆาตผู้ชนะ
10. มีใจเป็นธรรม ชมกีฬาโดยยึดมั่นในอุดมคติของการกีฬาคือกีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อมิตรภาพ และกีฬาเพื่อความสนุกสนานอย่างแท้จริง
11. มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเป็นมิตรกับเพื่อนผู้ชมกีฬาด้วยกัน
12. ยอมรับในผลการเล่นและในความสามารถของผู้เล่นทั้งของฝ่ายตนเองและของฝ่ายตรงข้าม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬานั้นต้องมีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว สุภาพเรียบร้อย ยอมรับความจริง ยอมรับความสามารถของตนเองและผู้อื่น มีความยุติธรรม รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย มีความซื่อสัตย์ มีความอดทนอดกลั้น กล้าหาญ มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกา และเชื่อฟังคำตัดสินของกรรมการ

การปลูกฝังน้ำใจนักกีฬา

กอง วิสุทธธรรมณ์ (2523: 7) กล่าวว่า การปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาสามารถทำได้ดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนเล่นกีฬาเป็นประจำสม่ำเสมอ

2. ครูหรือผู้ฝึกกีฬาอบรมสั่งสอนสิ่งที่ดีที่ถูก
3. ครูหรือผู้ฝึกกีฬาทำตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็น
4. ครูหรือผู้ฝึกกีฬาไม่ยุ่งให้เด็กเล่นผิดกติกา
5. ครูหรือผู้ฝึกกีฬาไม่ยุ่งให้เด็กเล่นกีฬาเพื่อเอาแต่ชนะอย่างเดียว
6. ครูหรือผู้ฝึกกีฬาเล่นกีฬาถูกต้องตามกติกา

จรรยาพร ธรณินทร์ (2534: 22 - 26) กล่าวว่า สำหรับเด็กเล็ก ๆ นั้นวิธีที่จะปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเด็ก มีอยู่มากมายหลายวิธี เช่น การฝึกอบรม ให้การศึกษา การพาไปฟังเทศน์เข้าวัด ฟังธรรม การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม การเลียนแบบตัวอย่างที่ดีงามจากผู้ใหญ่ และกิจการเสริมสร้างลักษณะนิสัยอื่น ๆ ได้แก่ ความชื่นชมในวัฒนธรรม ศาสนา ศิลปะ ดนตรี และกีฬา

คำกล่าวที่ว่าเป็น “คนดี” นั้นหมายถึงอย่างไร เพราะในแต่ละสังคมแต่ละเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ต่างวัย ต่างการศึกษา ต่างวัฒนธรรม อาจมองความดีไปในลักษณะแตกต่างกัน แต่ “ความดี” นั้นกล่าวกันว่าเป็นอมตะ ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศใด เชื้อชาติ ศาสนาใด ก็มักจะมีแก่นหรือแนวทางร่วมกัน คุณงามความดีสำหรับเด็ก อาจจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. สร้างความเจริญให้กับตนเอง ได้แก่
  - เป็นคนเข้มแข็ง
  - มีความอดทน
  - มีความอดกลั้น
  - รู้จักตนเอง
  - มีความรับผิดชอบ
  - มีความเชื่อมั่นในตนเอง
  - มีความสุขุมรอบคอบ
  - มีวินัย
  - มีน้ำใจนักกีฬา
  - ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
  - เสียสละไม่เห็นแก่ตัว
  - โอบอ้อมอารีเห็นใจผู้อื่น
  - มีการตัดสินใจจับใจ
2. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น
  - มิไม่ตรีน้ำใจต่อผู้อื่น
  - ร่วมใจกันเป็นหมู่คณะ
  - เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ให้อภัยผู้อื่น

- ประนีประนอม โอนอ่อนผ่อนปรน
- เคารพสิทธิผู้อื่น
- เป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี
- เป็นผู้ให้และผู้รับที่ดี
- รักษาชื่อเสียงของหมู่คณะ
- ยอมรับความสามารถของผู้อื่น

3. สร้างความเจริญแก่ส่วนร่วม

- รักในกลุ่มของตน มีความสามัคคี
- รักในสถาบันหรือโรงเรียน
- รักท้องถิ่น
- รักชาติ ชื่นชมวัฒนธรรมไทย
- รักธรรมชาติ
- รักสิ่งแวดล้อม

การเล่นกีฬาจะช่วยปลูกฝังความดีงามให้กับเด็กเล็ก ๆ เพราะสนามกีฬาเป็นห้องปฏิบัติการ เป็นห้องทดลอง โดยต้องอยู่ในสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ มีการทำงานร่วมกัน มีปัญหาให้แก่ไข้อยู่เฉพาะหน้า ต้องตกเป็นฝ่ายรับ ต้องรุกเข้าไปสู้ ต้องแข่งขันเพื่อเป้าหมายอย่างเดียวกัน ต้องเครียดในการดำเนินเกม ต้องต่อสู้ให้เป็นอย่างดีที่สุด สนามกีฬาจึงเป็นสถานที่ที่สร้างสรรค์เด็กให้เป็นคนดี คุณธรรมที่สามารถหยิบฉวยโอกาสในขณะที่เล่นกีฬา ให้บังเกิดขึ้นกับเด็ก ๆ มีดังนี้

ความมีน้ำใจนักกีฬา เด็กควรได้รับการปลูกฝังให้เป็นคนสุภาพ มีน้ำใจโอบอ้อมอารี รู้แพ้ รู้ชนะ ไม่เหยียดหยามฝ่ายตรงข้ามเมื่อชนะ ไม่เสียใจเมื่อพ่ายแพ้ รู้จักธรรมชาติของกีฬาว่าต้องมีชนะ มีแพ้ หรือเสมอกัน เป็นผลติดตามมาจากการลงแข่งขัน การแพ้ชนะนี้ ไม่เกิดขึ้นกับฝ่ายเขา ก็ต้องเกิดกับฝ่ายเรา เราจึงต้องไม่มีจิตใจที่อ่อนแอหรือหวั่นไหว ในการเล่นต้องฝึกกล่าวคำว่า “ขอโทษ” “ขอบคุณ” และ “ไม่เป็นไร” ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ความดีงามของ “น้ำใจคนไทย”

ความสามัคคี เด็ก ๆ ที่เล่นกีฬาจะต้องร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือกัน ไม่แบ่งแยกพวก ไม่เกี่ยงกัน ทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความรักหมู่คณะ มีความสมานสามัคคีในหมู่ย่อย ซึ่งจะนำไปเกิดความสามัคคีในหมู่ใหญ่ ต้องไม่เห็นแก่ตัวหรือต้องการเป็นคนเด่นคนเดียว จนปราศจากน้ำใจให้กับผู้อื่น

ความมีระเบียบวินัย เด็กที่เล่นกีฬาจะต้องมีระเบียบวินัย ฝึกระเบียบคิดเห็นของผู้อื่น เคารพระเบียบกติกาในการเล่นกีฬา มีมารยาทในการเป็นผู้ดูและผู้เล่นที่ดี มีระเบียบทั้งอยู่ต่อหน้าผู้อื่นและเมื่ออยู่ตามลำพัง

ความรับผิดชอบ เด็ก ๆ ควรฝึกรับผิดชอบตนเองได้พอสมควรกับอายุ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้หน้าที่ในการเรียน การทำการบ้าน ทำงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การเป็นกรรมการชั้นเรียน เจ้าหน้าที่อุปกรณ์ ตรงต่อเวลา ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

ความยุติธรรม เด็ก ๆ ควรเข้าใจความหมายของความยุติธรรม ไม่เอาเปรียบ ใช้กลโกงผู้อื่น เชื่อฟังผู้ตัดสิน ปฏิบัติตามคำชี้ขาด ยึดถือหลักเหตุผลและความเป็นจริง ยอมรับผลการกระทำที่ได้ทำไปแล้ว และนำไปแก้ไข

มารยาทในการดูกีฬา เด็ก ๆ ควรได้รับการฝึกฝนให้เป็นผู้ดูกีฬาที่ดี

- ปรบมือแสดงความยินดีต้อนรับผู้แข่งทุกฝ่าย ขณะเข้าสู่สนามและปรบมือให้เกียรติแก่ผู้เล่นไม่ว่าเป็นฝ่ายไหน เมื่อเขาเล่นได้ดี
- ไม่เหยียดหยันผู้เข้าแข่งขันและเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าจะด้วยประการใด
- ไม่รบกวนผู้เข้าแข่งขันและเจ้าหน้าที่ ไม่ยุแหย่ให้เกิดการแตกความสามัคคีระหว่างผู้แข่งขันด้วยกันหรือกับผู้ดู
- ฟังและยอมรับคำตัดสินของเจ้าหน้าที่ เคารพข้อบังคับ และกติกาทั้งปวง
- ไม่เปล่งวาจาสนับสนุนผู้เล่นในทางที่ผิด

ในบรรดาคุณธรรมที่ได้จากการเล่นกีฬานั้น อาจนับได้ว่า “น้ำใจนักกีฬา” เป็นคุณธรรมในภาพรวมที่เป็นจุดเด่นที่สุดสำหรับคุณธรรมที่พึงเห็นจากการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา การดำเนินการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาแก่เด็กนั้น ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ควรปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาจากชั่วโมงพลศึกษา และการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ เมื่อมีโอกาสหรือจังหวะที่เหมาะสม
2. ควรปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาให้กับเด็กทุกคน ไม่เลือกเฉพาะบางคน แต่ควรเป็นไปอย่างถ้วนหน้า
3. กีฬาที่จะช่วยปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาได้ดีที่สุด คือ กีฬาประเภททีม เนื่องจากการฝึกการทำงานและรับผิดชอบร่วมกัน
4. กีฬาประเภทศิลปะการต่อสู้มักจะมีปรัชญาชีวิตแฝงไว้ด้วย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง จะเห็นความสุข อ่อนน้อม การเคารพครูอาจารย์ การฝึกให้พลังจิตอ่อนโยน และการนำอาวุธการต่อสู้ไปใช้ในทางที่ดีงาม จึงสามารถฝึกความมีน้ำใจนักกีฬาได้อย่างลึกซึ้งถึงจิตใจ
5. การฝึกน้ำใจนักกีฬาควรปลูกฝังทุกครั้งที่มีการฝึกกีฬา และฝึกได้ทุกวัน ทุกเวลา และทุกสถานที่ ไม่เฉพาะแต่ในสนามกีฬาเท่านั้น
6. ครู อาจารย์และพ่อแม่ผู้ปกครอง มีส่วนช่วยปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้เด็กได้ เพราะในชีวิตจริงเด็กจะต้องเรียนรู้ความมีน้ำใจนักกีฬาจากผู้ใกล้ชิดและผู้ใหญ่ ไม่ใช่แต่เฉพาะในชั่วโมงพลศึกษา ซึ่งมีเพียง 1 - 2 ครั้งเท่านั้น
7. การให้เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมแข่งขันกีฬาบ่อย ๆ เป็นหนทางหนึ่งที่จะสอนความมีน้ำใจนักกีฬาให้กับเด็กได้ ทั้งนี้ครูและผู้ฝึกประจำทีม จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ให้เล่นกีฬาเพื่อความมีน้ำใจนักกีฬา และมีมิตรภาพ มากกว่ามุ่งเพียงเพื่อชัยชนะหรือเหรียญทองอย่างเอาเป็นเอาตายจนปราศจากคุณธรรม
8. ควรปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้กับเด็กตั้งแต่เยาว์ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมไทยปัจจุบันได้อย่างราบรื่น

9. เด็กที่มีน้ำใจนักกีฬา มักจะเป็นคนยิ้มง่าย สนทนาสนทนกับผู้อื่นได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

10. เด็กควรได้รับการฝึกฝนความมีน้ำใจนักกีฬาทั้งจากประสบการณ์ตรง และโดยทางอ้อม หรือเลียนแบบจากตัวอย่างที่ดีในสังคม

เรื่องของความมีน้ำใจนักกีฬาเป็นสิ่งที่คาดหวังให้มีขึ้นกับนักกีฬาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะแข่งขันกีฬาทุกคนต้องการให้นักกีฬาเล่นไปตามกฎ กติกาที่วางไว้ แต่ทุกทีมก็ต้องการชัยชนะจึงเป็นการยากที่จะห้ามไม่ให้เกิดการเล่นผิดกติกาหรือการแสดงออก ซึ่งขาดความมีน้ำใจนักกีฬา นักการศึกษาส่วนมากกล่าวว่าความมีน้ำใจนักกีฬาสามารถที่จะสอนกันได้โดยผ่านทางการเล่นกีฬา หมายความว่าถ้านักกีฬาคนใดเล่นกีฬามานานก็จะมีน้ำใจนักกีฬาดีด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนเสมอไป แต่ก็ เป็นวิธีการหนึ่งในการที่จะฝึกฝนคนให้เกิดการเรียนรู้ในด้านนี้ ดังนั้นผู้ฝึกสอนกีฬาควรตระหนักและเห็นความสำคัญในการที่จะปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้เกิดขึ้นกับนักกีฬาไม่ว่าจะในระหว่างฝึกซ้อมหรือแข่งขันก็ตาม (กรมพลศึกษา. 2527: 47 - 48)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

แมสเซนเกล (จักรชัย เณิมอิสระชัย. 2525: 18-19; อ้างอิงจาก Massengale. 1969) ได้ทำการทดลองเพื่อชี้ให้เห็นระดับความแตกต่างของน้ำใจนักกีฬาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาอย่างเป็นทางการ และมีระเบียบกับการปลูกฝังอย่างไม่เป็นทางการและไม่มีระเบียบ โดยใช้ครูพลศึกษา 2 คน เป็นผู้ให้การปลูกฝังนักเรียนเกรด 7 และ 9 ในแต่ละชั้นจะได้รับการสอนโดยครูพลศึกษา คนเดียวกัน แต่ละชั้นจะมีกลุ่มควบคุมชั้นละ 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองจะได้รับการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาก่อนการเรียนกิจกรรมพลศึกษาทุกครั้งในตอนต้นชั่วโมงครึ่งละ 10 นาที เป็นเวลา 6 วันติดต่อกัน ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการปลูกฝังในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพส่วนบุคคล หลังจากครบ 6 สัปดาห์แล้วนำเด็กมาทดสอบเอสพี (SPR Sportsmanship Preference Record) ของ Mc-Afee และประเมินค่าเพื่อนในกลุ่มจากแบบประเมินค่าที่ผู้ทดสอบสร้างขึ้น ผลวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ฮอว์จอร์คส์ (สตีล ยาทองไชย. 2540: 19-20; อ้างอิงจาก Horrocks. 1978: 344-358)

ได้ทำการศึกษาเรื่องการส่งเสริมความมีน้ำใจนักกีฬาและการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระหว่างที่เรียนและแข่งขันกีฬาในโรงเรียน โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

เป็นพื้นฐาน ได้ทำการศึกษาดังนี้

1. กำหนดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในการเล่นกีฬาหรือเล่นเกมต่าง ๆ แล้วให้เด็กอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2. การให้คะแนนลักษณะที่แสดงออกของความมีน้ำใจนักกีฬาในระหว่างที่มีการแข่งขันในทีมของตนเอง ถ้าได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะให้มีการแก้ตัวใหม่จนกว่าจะได้คะแนนตามเกณฑ์ จึงจะไปทำการแข่งขันกับทีมอื่นได้ พร้อมทั้งให้สมาชิกในทีมวิพากษ์วิจารณ์จุดอ่อนของทีมตนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ผลปรากฏว่าทำให้การแข่งขันภายในโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดีปราศจากการขัดแย้ง และผู้เล่นมีความสำนึกในการมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้น

สมิธ (จรงค์ เขี้ยวแก้ว. 2531: 21; อ้างอิงจาก Smith. 1978: 4028-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินค่าความมีน้ำใจนักกีฬาของผู้เป็นนักกีฬา และผู้ที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบของฮาสกินส์ (Haskins Action-Choice) ได้ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 นักกีฬาชายจำนวน 120 คน กลุ่ม 2 ผู้ชายที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา จำนวน 120 คน กลุ่ม 3 นักกีฬาหญิง จำนวน 120 คน และผู้หญิงที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งนักกีฬาหญิงและไม่ใช่ นักกีฬาหญิง มีน้ำใจนักกีฬาสูงกว่าชาย ผู้ที่เป็นนักกีฬาและผู้ที่ไม่ได้เป็นนักกีฬามีน้ำใจนักกีฬาไม่แตกต่างกัน ประสิทธิภาพในการแข่งขันกีฬาไม่มีผลต่อการพัฒนาความมีน้ำใจนักกีฬาในแต่ละเพศ

โรสแมรี (สราวดี พงษ์พิพัฒน์. 2544: 14; อ้างอิงจาก Rosemary. 1979) ได้ทำการสร้างแบบทดสอบวัดเจตคติเกี่ยวกับความมีน้ำใจนักกีฬาแล้วทำการศึกษากับนักเรียนเกรด 10-12 จำนวน 667 คน โดยรวบรวมข้อความ เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันกีฬา 5 ประเภท คือ เบสบอล บาสเกตบอล ฟุตบอล กอล์ฟ และเทนนิส หลังจากนั้นได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่ง ข้อคู่-ข้อคี่ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) พบว่า โครงสร้างของเจตคติเกี่ยวกับความมีน้ำใจนักกีฬามี 12 องค์ประกอบ แต่มีองค์ประกอบที่เด่นชัดอยู่ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่เป็นองค์ประกอบเดี่ยว ได้แก่ ความซื่อสัตย์ และการเล่นด้วยความยุติธรรม องค์ประกอบที่ 3 เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน คือ ความสุภาพอ่อนน้อมและความสามารถควบคุมตนเอง

ชาร์มา (Sharma. 2004: Online) ได้ทำการสำรวจความมีน้ำใจนักกีฬา ปี 2004 โดยมีการแถลงข่าวและสรุปข้อมูล งานสำรวจใหม่แสดงให้เห็นว่ากีฬาของโรงเรียนเต็มไปด้วยการโกงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเกมและความวุ่นวายในเรื่องน้ำใจนักกีฬา

กีฬาของโรงเรียนสอนค่านิยมที่ดีและสร้างลักษณะที่ดีได้จริง แต่มีหลายกรณีที่นักกีฬาวัยเยาว์โดยเฉพาะนักกีฬาชายเรียนรู้วิธีการโกง ร่วมในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเกมกีฬา แสดงออกในความรุนแรงที่เกินเหตุ เพราะตื่นตัวจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2004 ซึ่งมีนักกีฬาเกือบ 24 คน ถูกตัดสิทธิ์จากการแข่งขันเพราะใช้ยาผิด และมีเรื่องถกเถียงกันมากในเรื่องน้ำใจนักกีฬา งานสำรวจใหม่เกี่ยวกับนักกีฬาระดับโรงเรียนจำนวน 4,200 คน แสดงให้เห็นสิ่งที่น่าตื่นตกใจของคนที่มิได้คาดคิดว่ากำลังวุ่นวายอยู่ในเรื่องคุณธรรมและสิ่งสนองตนเอง

งานวิจัยทำโดยคณะ "Character Counts" (โครงการที่ไม่หวังผลกำไรของ Josephson Institute of Ethics) ได้เป็นที่ยอมรับเป็นมาตรการที่สมบูรณ์ที่สุดของทัศนคติและพฤติกรรมของนักกีฬาระดับมัธยมปลาย

อธิการบดี Michael Josephson กล่าวว่า ค่านิยมของนักกีฬานับล้านได้รับอิทธิพลโดยตรงและอย่างมากมาจากค่านิยมที่ถ่ายทอดจากกีฬาโรงเรียนมัธยม งานสำรวจแสดงให้เห็นว่าได้และผู้ปกครองไม่ได้ทำหน้าที่ดีพอเพื่อให้ประสบการณ์ทางกีฬานี้เป็นเรื่องดี (ทางบวก) มีเด็กเป็นจำนวนมากยังสับสนเกี่ยวกับความหมายของการเล่นอย่างยุติธรรมและน้ำใจนักกีฬา และยังไม่เข้าใจอย่างแท้จริงในเรื่องของการแข่งขันที่มีเกียรติ ผลที่ตามมาคือพวกเขาแสดงพฤติกรรมที่ผิดกฎระเบียบและใช้เทคนิคการเล่นที่ไม่เหมาะสมเพื่อให้ได้เปรียบในการแข่งขัน จึงดูเหมือนว่าสนามกีฬาคือแหล่งเพาะพันธุ์คนยุคต่อไปให้เป็นโจรสลัดและนักการเมืองที่คดโกง ในข้อมูลสำคัญที่ค้นพบคือ

1. เด็กผู้หญิงจะแสดงออกว่ามีน้ำใจนักกีฬามากกว่าเด็กผู้ชาย
2. โค้ชไม่เป็นตัวอย่างที่ดีเสมอไป เช่น
  - 2.1 ถกเถียงกับผู้ตัดสินเพื่อประสงค์ร้ายหรือมีผลในการขานฟาล์วต่อไป (ชาย ร้อยละ 51 และหญิงร้อยละ 30)
  - 2.2 สนใจผู้เล่นในวิธีการจับตัวหรือผลอย่างผิดกติกาโดยไม่ถูกจับผิด (ชาย ร้อยละ 45 และหญิงร้อยละ 22)
  - 2.3 ขโมยวิธีการเล่นของอีกทีมหนึ่ง (ชาย ร้อยละ 42 และหญิง ร้อยละ 24)
  - 2.4 ปิดปากเงียบเมื่อเจ้าหน้าที่แจ้งคะแนนผิดพลาดแต่ให้ประโยชน์แก่ทีมของตนเอง (การคำนวณผิดไม่ใช้การตัดสินผิด) เป็นต้น (ชาย ร้อยละ 40 และหญิง ร้อยละ 21)
3. นักกีฬาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมากทำผิดกฎกติกาและมีพฤติกรรมที่ขาดน้ำใจนักกีฬา
4. มีพฤติกรรมที่น่าเกลียดน่ากลัวเกี่ยวกับความสำเร็จ (เพื่อชนะ) เช่น
  - 4.1 กล่าวว่าผู้ที่ทำผิดกติกาได้ คือผู้ที่ควรชนะ (ชาย ร้อยละ 30 และหญิง ร้อยละ 15)
  - 4.2 ในโลกแห่งความเป็นจริงผู้ประสบความสำเร็จทำทุกรูปแบบเพื่อจะชนะแม้จะเป็นการโกงก็ตาม (ชาย ร้อยละ 56 และหญิง ร้อยละ 45)
  - 4.3 คนต้องโกหกหรือโกงในบางครั้งเพื่อประสบความสำเร็จ (ชาย ร้อยละ 43 และหญิง ร้อยละ 27)
  - 4.4 ไม่ใช่การโกง ถ้าคนส่วนใหญ่ต่างก็ทำกัน (ชาย ร้อยละ 19 และหญิง ร้อยละ 9)
  - 4.5 ถ้าคุณไม่โกงก็แปลว่าคุณยังพยายามไม่พอ (ชาย ร้อยละ 12 และหญิง ร้อยละ 5)
5. ชัยชนะสำคัญกว่าน้ำใจนักกีฬา เช่น
  - 5.1 เพศชายมากกว่าหนึ่งในสามคน (ร้อยละ 37) เมื่อเทียบกับเพศหญิง (ร้อยละ 15) เห็นด้วยที่ว่าเมื่อพูดและทำแล้วชัยชนะสำคัญกว่าจะกล่าวว่กีฬาดี
  - 5.2 เพศหญิง ร้อยละ 94 เห็นด้วยที่ว่า เล่นเกมอย่างยุติธรรม และอย่างมีเกียรติสำคัญกว่าชัยชนะ แต่ ร้อยละ 20 ของเพศชายไม่เห็นด้วย เป็นต้น
6. แก้ไขข้อผิดพลาดของผู้ตัดสิน เช่น
  - 6.1 ร้อยละ 22 ของนักกีฬา กล่าวว่า จะไม่เป็นการสมควรในกรณีที่คะแนนชนะในเกมนั้น นักกีฬาวอลเลย์บอลไม่พูดอะไรจากลูกถูกมือตวบล็อกรอกออก (ร้อยละ 48 บอกว่าเป็นการดี คือยอมรับได้ และร้อยละ 30 บอกว่าไม่แน่ใจ)
  - 6.2 ร้อยละ 24 เชื่อว่าเป็นการไม่เหมาะสมเมื่อผู้ตัดสินขานลูกออกในเทนนิสแต่นักกีฬาเห็นชัดว่าลูกลงเส้น แต่ปิดปากเงียบและรับเอาแต้มนั้น (ร้อยละ 46 บอกว่ารับได้ และร้อยละ 30 ไม่แน่ใจ)
7. หลอกผู้ตัดสิน เช่น
  - 7.1 ร้อยละ 52 คิดว่าไม่เหมาะสม เมื่อผู้ตัดสินขานฟาล์วตัวผู้เล่นคนหนึ่งในเกมบาสเกตบอล ผู้เล่นในทีมที่โดนทำฟาล์วกลับให้ผู้เล่นคนที่โยนโทษแม่นยำที่สุดไปโยนลูกโทษแทนและผู้ตัดสินจับผิดไม่ได้ (ร้อยละ 21 ว่ารับได้ และร้อยละ 27 ไม่แน่ใจ)

8. ยกกีฬาเหนือสิ่งอื่นใด นักกีฬา ร้อยละ 52 เท่านั้นที่คิดว่าเป็นการไม่เหมาะสมที่ดิ่งเกรดนักกีฬาเก่ง ๆ ไว้เพื่อให้อายุมาก และมีร่างกายใหญ่โตขึ้น เพื่อเล่นอเมริกันฟุตบอลอีก และร้อยละ 25 บอกไม่แน่ใจ

9. ใช้ยากระตุ้นเพิ่มความสามารถ เช่น ชาย ร้อยละ 12 และหญิง ร้อยละ 3 ใช้ยากระตุ้นดังกล่าวเมื่อปีที่ผ่านมา

บอห์นสเทลท์ และเมลเลอร์ (นิตินันท์ สระภักดี. 2549: 18 - 19; อ้างอิงจาก Bohnstedt; & Mueller. n.d.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จริยธรรมและค่านิยมของนักกีฬาเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาในโรงเรียนกีฬาประเทศเยอรมนี การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการด้วยการใช้แบบสอบถามไปสังเกตและเก็บข้อมูลโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบสอบถามจำนวน 181 คน จำนวน 5 โรงเรียนในประเทศเยอรมัน นักเรียนตอบแบบสอบถามโดยการเขียนตอบ และนำคำตอบมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมทางสถิติ SPSS ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ค่านิยมของนักกีฬาระดับเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา เห็นความสำคัญในสิ่งที่มีคุณค่าและมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับความสำเร็จของนักกีฬา ได้แก่ มีความทะเยอทะยานสูง ต้องการที่จะแข่งขัน มีความสามารถในการหลีกเลี่ยงหรือหักห้ามจิตใจ เป็นต้น นอกจากนี้ นักกีฬาจะมีความเชื่อต่อคำสอนของโค้ชด้านหลักการของความสำเร็วมากกว่าการสอนทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเสมอภาค ด้านโอกาส หรือการเชื่อถือเรื่องโชคเคราะห์ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า โค้ชส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจูงใจให้นักกีฬาเพื่อพัฒนาด้านจริยธรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในเครื่องมือวิจัยให้กับเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษด้านการกีฬา ในขณะที่เดียวกัน ยังพบว่ามีนักกีฬาที่ตั้งใจจะละเลยต่อการปฏิบัติในทางที่ดีตามขอบเขตด้านจริยธรรมตามที่โค้ชกำหนด จากผลการสำรวจในแต่ละรายการตามหลักการด้านจริยธรรมถึงประมาณร้อยละ 40 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีตั้งใจที่จะละเมิดมีความสัมพันธ์กับชนิดกีฬาประเภทบุคคลอย่างเด่นชัด ถ้าไม่มีการสังเกตและติดตามอย่างจริงจัง จึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าความเข้มแข็งหรือเข้มแข็งของจริยธรรมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพส่วนตัวของโค้ชมากกว่าองค์ประกอบอื่นด้วย

งานวิจัยในประเทศ

ชนินทร์ชัย อินทิตราภรณ์ (2523: ง - จ) ได้ทำการศึกษาลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะที่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 125 คน โดยนำผลมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ลักษณะของน้ำใจนักกีฬาที่สำคัญ ประกอบด้วย การรู้แพ้ การรู้ชนะ การรู้ถอย นอกจากนั้นยังรวมถึงลักษณะดังนี้ คือ พยายามศึกษาและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และกติกากของการเล่น และข้อตกลงต่างๆ อย่างเคร่งครัด เคารพและเชื่อฟังคำตัดสิน และคณะกรรมการในการตัดสินรวมทั้งผู้ฝึกสอนตลอดเวลา ยอมรับนับถือสิทธิและหน้าที่ของเพื่อนร่วมเล่นด้วยกันตลอดจนความสามารถของเพื่อนร่วมทีม มีระเบียบวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเอง และพยายามแก้ไขให้ดีขึ้น มีน้ำใจหนักแน่น มีความอดกลั้น ไม่แสดงอาการโมโหโทโส

หรือโกรธเคืองต่อเพื่อนร่วมเล่นและบุคคลอื่น มีความสามัคคีแสดงความเป็นมิตร และให้เกียรติต่อเพื่อนร่วมเล่นด้วยกัน ไม่เห็นแก่ตัว ใจกว้างขวาง เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความสุภาพเรียบร้อยไม่แสดงอาการเย่อหยิ่งและโอ้อวดต่อผู้อื่น ำเรียงสนุกรสนามเป็นกันเอง มีความกล้าในสิ่งที่ควร มีความจงรักภักดี รู้จักคุณค่าและคุณประโยชน์ของเพื่อนร่วมหมู่คณะไม่แบ่งชั้นวรรณะ เชื้อชาติและศาสนา มีความเลื่อมใสในอุดมคติของการกีฬา โดยยอมรับสภาพ และผลการเล่นด้วยความเต็มใจและบริสุทธิ์ใจ เล่นด้วยชั้นเชิงและยุทธวิธีของการเล่นกีฬานั้นๆ อย่างเต็มความสามารถ และในขณะที่เดียวกันก็รู้จักประมาณตนในความสามารถนั้น ๆ ไม่ยั่วยุก่อกวนหรือกลั่นแกล้งเพื่อนร่วมเล่นด้วยกัน

ซัชชัย โกมารทัต; ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ; และ นิพนธ์ กิติกุล (2524) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของครูอาจารย์พลศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ครูอาจารย์พลศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ว่า พลศึกษาช่วยปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียนได้ การปลูกฝังสามารถทำได้จนถึงระดับอุดมศึกษา และทำได้กับนักเรียนทุกเพศทุกวัย คนที่จะให้การปลูกฝังควรมีน้ำใจนักกีฬาด้วย และมีความเห็นด้วยที่ว่า กีฬาประเภททีมเป็นกีฬาที่ปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาได้ดีที่สุด

อาภรณ์ ราชูพิมล (2524: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา ของนิสิตนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 3 และ 4 ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาชายและหญิงและชั้นปีที่ 3 และ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬาได้อย่างถูกต้อง และไม่แตกต่างกัน ยกเว้นนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจากนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยรามคำแหง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉัตรชัย เฉลิมอิสระชัย (2525) ได้สร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา โดยดัดแปลงมาจากการสร้างมาตรวัดทัศนคติเรื่องน้ำใจนักกีฬาของจอห์นสัน (Johnson) และลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬาของ ชินินทร์ชัย อินทிரามรณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการทดสอบซ้ำและนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการสอบทั้งสองครั้ง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และหาค่าความเที่ยงตรงโดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่รู้และไม่รู้ที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา จากการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า แบบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาที่ฉัตรชัยสร้างขึ้น มีจำนวน 35 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 และสร้างเกณฑ์ปกติจากนักเรียน 500 คน จากเกณฑ์ปกติสรุปได้ว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความมีน้ำใจนักกีฬาของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย

ประยูทธ สาริมาณ (2527) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูพลศึกษาเกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูพลศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 284 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ในการสอนเรื่องน้ำใจนักกีฬาที่เกี่ยวกับการเป็นผู้เล่นที่ดี ครูพลศึกษาได้เน้นในเรื่องของการเคารพเชื่อฟังคำตัดสิน และกรรมการในการตัดสินโดยตลอด รองลงมาคือ การปฏิบัติตนตามกติการะเบียบข้อบังคับ

2. ในการสอนเรื่องน้ำใจนักกีฬาที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ดูที่ดี ครูพลศึกษาเน้นในเรื่องการให้เกียรติผู้ตัดสิน กรรมการและผู้เล่นทั้งสองฝ่าย รองลงมาคือ การแสดงความเคารพและยอมรับคำตัดสินของผู้ตัดสิน และกรรมการตลอดเวลาการแข่งขัน เช่น ไม่ยั่ววู ด่าทอ เย้ยหยัน ให้ผู้ตัดสินและกรรมการ

3. ในการสอนเรื่องน้ำใจนักกีฬาเกี่ยวกับคุณลักษณะน้ำใจนักกีฬาด้านอื่นๆ ครูพลศึกษาเน้นในเรื่องการให้นักเรียนรู้จักการให้อภัยในความผิดพลาดของเพื่อนร่วมทีมมากที่สุด รองลงมา คือ การให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

4. ในด้านวิธีการสอน ครูพลศึกษาใช้วิธีการสอนแบบบรรยายสอดแทรกในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในขณะที่เล่นกิจกรรมต่างๆ เป็นการสอนแบบบรรยายหรืออภิปรายโดยครูพลศึกษาเอง นอกจากนี้พบว่าครูพลศึกษาได้สอนในเรื่องความมีน้ำใจนักกีฬาทุกครั้งในช่วงพักพลศึกษา แต่ไม่ค่อยจริงจังกับการสอนเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีเอกสารไม่มีหนังสือที่จะให้ค้นคว้าในการเตรียมการสอน และมีเวลาในการสอนวิชาพลศึกษาแต่ละคาบน้อยเกินไป ทำให้ไม่สามารถบรรจุเนื้อหาเรื่องนี้เข้าไปในการสอนได้มากเท่าที่ควร

5. การปรับปรุงวิธีการสอนเรื่องน้ำใจนักกีฬาของครูพลศึกษา ครูพลศึกษาเห็นว่าควรจะปรับปรุงในสิ่งต่อไปนี้ตามลำดับ คือการมีน้ำใจนักกีฬาของครูพลศึกษาโดยการทำตนให้เป็นตัวอย่างครูพลศึกษาควรมีความรู้เรื่องน้ำใจนักกีฬาดีขึ้นการเห็นความสำคัญของน้ำใจนักกีฬาของครูพลศึกษา

กนกวลี เองฉ้วน (2529) ได้สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2549 ของวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดตรัง จำนวน 575 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ในการสร้างแบบทดสอบนั้นแต่ละข้อจะสร้างเป็นแบบสถานการณ์แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 3 ครั้ง ดังนี้ ทดสอบครั้งที่หนึ่งเพื่อหาบุคลิกภาพที่สำคัญของความมีน้ำใจนักกีฬาโดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ ทดสอบครั้งที่สองเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ ทดสอบครั้งที่สามเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

จากการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 17 ด้าน คือ ด้านความสำนึกทางจริยธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการยอมรับความสามารถของตนเอง ด้านการยอมรับความจริง ด้านความมีเหตุผล ด้านการให้เกียรติผู้อื่น ด้านการเคารพคำตัดสิน ด้านความอดกลั้น ด้านการรู้แพ้รู้ชนะ ด้านความเห็นอกเห็นใจ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความยุติธรรม ด้านความกล้าหาญ ด้านการยอมรับความสามารถของผู้อื่น ด้านความมีวินัย และด้านความมีน้ำใจ ผลจากการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 2.8536 - 11.6832 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคำนวณโดยใช้สูตร

สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ .7895 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้ ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้ชั้ตอยู่แล้ว พบว่าแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ มีค่าระหว่าง $T_0 - T_{76}$

จงรัก เขี้ยวแก้ว (2531: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของเยาวชนไทยพุทธกับไทยมุสลิมในโครงการกีฬาเพื่อบูรณาการทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของเยาวชนไทยพุทธกับไทยมุสลิมในโครงการกีฬาเพื่อบูรณาการทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนไทยพุทธในจังหวัดสงขลา 20 คน เยาวชนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความรู้ความเข้าใจลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของฉัตรชัย เกลิมอิสระชัย และแบบประเมินพฤติกรรมลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติที่ (t-test Independent และ t-test Dependent) ผลการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของเยาวชนไทยพุทธกับไทยมุสลิม ก่อนการฝึกอบรมตามโครงการฯ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และหลังการฝึกอบรมตามโครงการฯ เพิ่มสูงขึ้น อยู่ในเกณฑ์มาก
2. ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของเยาวชนไทยพุทธกับไทยมุสลิม ก่อนการฝึกอบรมตามโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน
3. ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของเยาวชนไทยพุทธกับไทยมุสลิม หลังการฝึกอบรมตามโครงการฯ ไม่แตกต่างกัน
4. ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของเยาวชนไทยมุสลิม ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรมตามโครงการฯ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของเยาวชนไทยพุทธ ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรมตามโครงการฯ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติพงษ์ อยู่พงษ์พิทักษ์ (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ทั้งชายและหญิง ปีการศึกษา 2532 ของวิทยาลัยพลศึกษาภาคกลาง 5 แห่ง คือ วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอ่างทอง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 308 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของ กนกวลี เอ่งฉ้วน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติที่ (t-test) และนำคะแนนที่ได้มาทำเป็นคะแนนที่ (T-score) โดยใช้เกณฑ์ของชวาล แพร์ตกุล ประเมินระดับความมีน้ำใจนักกีฬา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง และนักศึกษาชายกับหญิง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อร่าม เสียนขุนทด (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูพลศึกษาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนพลศึกษาด้านการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูพลศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพลศึกษาที่สามารถส่งเสริมการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา 9 ด้าน คือ การรู้แพ้รู้ชนะ การรู้อภัย การเคารพและการปฏิบัติตามกฎกติกา ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การยอมรับความสามารถของตนเองและผู้อื่น และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของครูพลศึกษาในการสอนด้านการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาทั้ง 9 ด้าน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพลศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1 โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย ได้ครูพลศึกษา 168 คน นักเรียน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายเปิด และแบบเลือกตอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษาเห็นว่าพฤติกรรมการสอนพลศึกษาที่สามารถส่งเสริมการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาสามารถส่งเสริมความมีน้ำใจนักกีฬาได้ในระดับมาก
2. นักเรียนเห็นว่าระดับการปฏิบัติของครูพลศึกษาในการสอนด้านการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับน้อย
3. ครูพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีกับครูพลศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพลศึกษาที่สามารถส่งเสริมการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาไม่แตกต่างกัน
4. ครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี กับครูพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 ปีหรือมากกว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพลศึกษาที่สามารถส่งเสริมการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา ไม่แตกต่างกัน
5. ครูพลศึกษาหญิงกับครูพลศึกษาชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพลศึกษาที่สามารถส่งเสริมการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา ไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติของครูพลศึกษาในการสอนด้านการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
7. ครูพลศึกษาเห็นว่าปัญหาในการสอนพลศึกษาด้านการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา คือ ครูต้องเน้นเฉพาะทักษะ เนื่องจากจุดประสงค์การเรียนด้านนี้มาก ทำให้ไม่มีเวลาปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา คิดเป็นร้อยละ 76 ครูขาดคู่มือที่แนะนำการสอนพลศึกษาด้านการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา คิดเป็นร้อยละ 70 และครูมีความรู้เรื่องการสอนพลศึกษาด้านการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา คิดเป็นร้อยละ 27

พรทิพย์ ชัยนการนาวิ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ

นักกีฬาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 405 คน นักศึกษาชาย 297 คน นักศึกษาหญิง 108 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอ้างอิงถึงทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ คือ การทดสอบค่าที (t-test) จากผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในจริยธรรมขั้นที่ 3 และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักศึกษาระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬา โดยรวมอยู่ในจริยธรรมขั้นที่ 3 และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละคุณลักษณะของความมีน้ำใจนักกีฬา พบว่า นักศึกษาระดับอนุปริญญา มีคุณลักษณะการรู้แพ้รู้ชนะและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ในจริยธรรมขั้นที่ 4 ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคุณลักษณะของความมีน้ำใจนักกีฬา อยู่ในจริยธรรมขั้นที่ 3

3. นักศึกษาที่เป็นนักกีฬาและไม่เป็นนักกีฬา มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความมีน้ำใจนักกีฬาโดยรวมอยู่ในจริยธรรมขั้นที่ 3 และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาแต่ละคุณลักษณะของความมีน้ำใจนักกีฬา พบว่า นักศึกษาที่เป็นนักกีฬามีอยู่คุณลักษณะเดียว คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ในจริยธรรมขั้นที่ 4 นักศึกษาที่ไม่เป็นนักกีฬามีคุณลักษณะด้านการรู้แพ้ รู้ชนะ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในจริยธรรมขั้นที่ 4

ถนอมวงศ์ กลิ่นจันทร์หอม (2541: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความมีน้ำใจนักกีฬา สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬา เปรียบเทียบ และสร้างเกณฑ์ปกติการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬา สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แบบทดสอบประกอบด้วย 7 คุณลักษณะ คือ ความขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ความกล้าหาญ การรู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย ความอดทน ความสามัคคี และความรับผิดชอบ รวมทั้งหมด 40 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 12 ท่าน หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมพัทธ์แอลฟาของ Cronbach หาค่าอำนาจจำแนกโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ โดยใช้ t-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง และสร้างเกณฑ์ปกติการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9282 การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 ลักษณะ คือ ความอดทน ความสามัคคี และความรับผิดชอบ

ไพฑูรย์ กันสิงห์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะความมี

น้ำใจนักกีฬาของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2540 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น นิสิตชาย 525 คน และนิสิตหญิง 869 คน และแยกตามตัวแปร คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งประกอบด้วยนิสิตชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 จากคณะต่าง ๆ คือ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 35 ข้อ ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจ ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาระหว่างชั้นปีและคณะ และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง โดยใช้สถิติ (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 116.48$ S.D. = 9.98) นิสิตแต่ละคณะ แต่ละชั้นปี มีระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นิสิตหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา มากกว่านิสิตชาย อย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชรินทร์ พันธุ์สวัสดิ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2544 จำนวน 390 คน เป็นชาย 185 คน หญิง 205 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจาก กิตติพงษ์ อยู่พงษ์พิทักษ์ (2533) หาความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.83 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Window เพื่อหาค่าสถิติคือ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนมาตรฐาน (T-score) และทดสอบค่าที่ (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอยู่ในระดับปานกลาง ($T = 50.14$) โดยบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาชายและหญิง ($T = 49.74$, $T = 50.52$) อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน
2. บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมุ่งศึกษาความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิต คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนิสิตคณะพลศึกษา วิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 563 คน แบ่งเป็นนิสิตชาย จำนวน 454 คน และ นิสิตหญิง จำนวน 109 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 320 คน ซึ่งได้มาจากการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543: 303; อ้างอิงจาก Krejcie; & Morgan. n.d.) และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งจำนวนนิสิต วิชาเอกพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามระดับชั้นปี และเพศ
2. คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างเป็นสัดส่วนของประชากร ดังตาราง ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นิสิต	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ระดับชั้นปีที่ 1	102	24	126	65	15	80
ระดับชั้นปีที่ 2	146	35	181	65	15	80
ระดับชั้นปีที่ 3	100	30	130	62	18	80
ระดับชั้นปีที่ 4	106	20	126	67	13	80
รวม	454	109	563	259	61	320

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา ของกนกวลี เอ่งฉ้วน ประกอบด้วยบุคลิกภาพที่สำคัญของความมีน้ำใจนักกีฬา 17 ด้าน คือ ด้านความสำนึกทางจริยธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการยอมรับความสามารถของตนเอง ด้านการยอมรับความสามารถของผู้อื่น ด้านการยอมรับความจริง ด้านความมีเหตุผล ด้านการให้เกียรติผู้อื่น ด้านการเคารพคำตัดสิน ด้านความกล้าหาญ ด้านความอดกลั้น ด้านความมีวินัย ด้านการรู้แพ้รู้ชนะ ด้านความเห็นอกเห็นใจ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความยุติธรรม และด้านความมีน้ำใจ แบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา มีจำนวน 42 ข้อ โดยเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

ตาราง 2 หลักการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบ

การตรวจให้คะแนน				ข้อสอบข้อที่
1)	ก = 0	ข = 1	ค = 2	1, 2, 3, 12, 15, 16, 22, 26, 33, 37, 40
2)	ก = 1	ข = 2	ค = 0	4, 5, 14, 17, 21, 28, 30, 32, 35, 41
3)	ก = 0	ข = 2	ค = 1	6, 9, 13, 20, 31, 38, 39
4)	ก = 2	ข = 0	ค = 1	7, 11, 27, 29
5)	ก = 2	ข = 1	ค = 0	8, 19, 23, 34, 36, 42
6)	ก = 1	ข = 0	ค = 2	10, 18, 24, 25

เกณฑ์ของบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา

การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1.61 - 2.00	แปลว่า	มีน้ำใจนักกีฬาสูงมาก
1.21 - 1.60	แปลว่า	มีน้ำใจนักกีฬาสูง
0.81 - 1.20	แปลว่า	มีน้ำใจนักกีฬาปานกลาง
0.41 - 0.80	แปลว่า	มีน้ำใจนักกีฬาต่ำ
0.00 - 0.40	แปลว่า	มีน้ำใจนักกีฬาต่ำมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือ ขอความร่วมมือในการทำงานวิจัยจากคณบดี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยนำหนังสือไปมอบให้กับอาจารย์ผู้สอน เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการทำวิจัยพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้ทราบ
4. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วย
5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ได้ มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้ววิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. นำข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา มาตรวจให้คะแนนแล้วหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเทียบกับเกณฑ์ของความมีน้ำใจนักกีฬา
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติที (t-test)
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างนิสิตแต่ละชั้นปี โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่ผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของบอนเฟอโรนี (Bonferroni's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean of Square)
p	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 นำข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ มาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา มาหาค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง โดยใช้สถิติ t-test

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างนิสิตแต่ละชั้นปี โดยใช้สถิติ F-test

(One-way analysis of variance) ในกรณีที่ผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของบอนเฟอโรน (Bonferroni's method)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 นำข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ มาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง ประกอบความเรียง

ตาราง 3 สถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	259	80.94
หญิง	61	19.06
รวม	320	100.00
ระดับชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	80	25.00
ชั้นปีที่ 2	80	25.00
ชั้นปีที่ 3	80	25.00
ชั้นปีที่ 4	80	25.00
รวม	320	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 80.94 และเพศหญิง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.06 และระดับชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีจำนวน ชั้นปีละ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รวมจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา มาหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
นิสิตคณะพลศึกษา	320	1.57	0.19	สูง

จากตาราง 4 แสดงว่า บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ในภาพรวมพบว่าบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.19

ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา

ระดับ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
สูงมาก	161	50.31
สูง	140	43.75
ปานกลาง	19	5.94
ต่ำ	0	0.00
ต่ำมาก	0	0.00

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา อยู่ในระดับสูงมาก จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 50.31 ระดับสูง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 และระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ตามตัวแปรเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
นิสิตชาย	259	1.56	0.19	สูง
นิสิตหญิง	61	1.62	0.17	สูงมาก

จากตาราง 6 แสดงว่า บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 พบว่า นิสิตชาย มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.56 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.19 สำหรับนิสิตหญิง พบว่า มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง โดยใช้สถิติ t-test

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ตามตัวแปรเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S.D.	t	p
นิสิตชาย	259	1.56	0.19	2.03 *	.043
นิสิตหญิง	61	1.62	0.17		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 พบว่า นิสิตชายมีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาแตกต่างจากนิสิตหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 จำแนกตามระดับชั้นปี

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ชั้นปีที่ 1	80	1.60	0.17	สูง
ชั้นปีที่ 2	80	1.56	0.20	สูง
ชั้นปีที่ 3	80	1.56	0.20	สูง
ชั้นปีที่ 4	80	1.55	0.19	สูง

จากตาราง 8 แสดงว่า บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ระดับชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.60, 1.56, 1.56 และ 1.55 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17, 0.20, 0.20 และ 0.19 ตามลำดับ โดยพบว่า นิสิตทุกชั้นปี มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างนิสิตแต่ละชั้นปี โดยใช้สถิติ F-test (One-way analysis of variance) ในกรณีที่ผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของบอนเฟอโรน (Bonferroni's method)

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ตามตัวแปรระดับชั้นปี

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระดับชั้นปี	ระหว่างกลุ่ม	3	0.26	0.09	2.38	.070
	ภายในกลุ่ม	316	11.41	0.04		

จากตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 พบว่า ระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตชายและหญิง คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550
3. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตชั้นปีที่ 1 - 4 คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 320 คน แบ่งเป็นนิสิตชาย จำนวน 259 คน และนิสิตหญิง 61 คน โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ
  - 1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง
  - 1.2 ระดับชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4
2. ตัวแปรตาม คือ บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตชายมีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาแตกต่างจากนิสิตหญิง
2. ระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา ของกนกวลี เองจ้วน แบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา มีจำนวน 42 ข้อ โดยเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือ ขอความร่วมมือในการทำงานวิจัยจากคณบดี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยนำหนังสือไปมอบให้กับอาจารย์ผู้สอน เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการทำวิจัยพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้ทราบ
4. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วย
5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ได้ มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. นำข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา มาตรวจให้คะแนนแล้วหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเทียบกับเกณฑ์ของความมีน้ำใจนักกีฬา
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติที (t-test)
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความมีน้ำใจนักกีฬา ระหว่างนิสิตแต่ละชั้นปี โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่ผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของบอนเฟอโรนี (Bonferroni's Method)

สรุปผลการวิจัย

1. บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ในภาพรวมพบว่ามีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.19
2. นิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 พบว่า มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูงมาก จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 50.31 มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 และมีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94
3. บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 พบว่า นิสิตชาย มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.19 สำหรับนิสิตหญิง พบว่า มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 พบว่า นิสิตชายมีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาแตกต่างจากนิสิตหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ระดับชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.60, 1.56, 1.56 และ 1.55 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.17, 0.20, 0.20 และ 0.19 ตามลำดับ โดยพบว่า นิสิตทุกชั้นปี มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง

6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะพลศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 พบว่า ระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. นิสิตคณะพลศึกษามีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาโดยรวมอยู่ในระดับสูง อาจเนื่องจากการเรียนการสอนของคณะพลศึกษานอกจากจะสอนให้นิสิตมีความรู้ความสามารถทางด้านการกีฬาแล้ว ยังมีการสอดแทรกและปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นิสิตด้วย และอาจเกิดจากประสบการณ์ทางการกีฬา ทั้งการแข่งขันกีฬา การเล่นกีฬา หรือการเป็นผู้ชมในการแข่งขันกีฬา ซึ่งการกีฬานั้นนอกจากจะพัฒนาร่างกายให้แข็งแรงแล้ว ยังมีส่วนช่วยพัฒนาทางด้านจิตใจและอารมณ์ให้กับผู้เล่นได้อีกด้วย ดังที่พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช (2550: 11) ความว่า

“การกีฬานั้นย่อมเป็นที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไปแล้วว่าเป็นปัจจัยในการบริหารร่างกายให้แข็งแรง และฝึกอบรมจิตใจให้ผ่องแผ้ว ราบรื่น รู้จักแพ้และชนะ ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน มีการให้อภัยซึ่งกันและกัน สามัคคีกลมเกลียวกันอย่างที่เรียกกันว่าน้ำใจนักกีฬา รวมความว่า ผลของกีฬา คือผลทางร่างกายและจิตใจ”

และ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 67 - 69) ได้กล่าวว่ น้ำใจนักกีฬาเป็นคุณลักษณะที่เกิดจากน้ำใจของผู้เล่นกีฬา หรือนักกีฬาโดยแท้ คือ ในการเล่นกีฬาตามอุดมคติของการกีฬา คือ กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อมิตรภาพ และ กีฬาเพื่อความสนุกสนานนั้น เป็นการเล่นกีฬาบนพื้นฐานของความเข้าใจ ความร่วมมือกัน ความเห็นอกเห็นใจกัน การวางกฎและระเบียบการเล่นร่วมกัน การปฏิบัติตามกฎและระเบียบการเล่นร่วมกัน การเล่นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตด้วยกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความสามัคคีกลมเกลียวกัน ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะในการเล่นแต่ละครั้งหรือในแต่ละอย่างนั้นเป็นการเล่นจากการตกลงและมีการวางกฎหรือระเบียบร่วมกันก่อน ดังนั้นน้ำใจนักกีฬาจึงเป็นหลักธรรมหรือข้อประพฤติและปฏิบัติตนซึ่งเกิดจากการเล่นกีฬาและการดูกีฬาทั้งสิ้น และเกิดจากการอบรมสั่งสอนจากครูผู้สอน ผู้ฝึกสอนกีฬา ที่ได้สอดแทรกคุณธรรมความมีน้ำใจนักกีฬาเข้าไปในการเรียนการสอน และในสถานการณ์ทางการกีฬา คือทั้งขณะที่นักกีฬาเป็นผู้เข้าร่วมการแข่งขันเอง และขณะที่เป็นผู้ชมกีฬาที่ตาม ล้วนแล้วแต่เป็นการพัฒนาความมีน้ำใจนักกีฬาให้กับนิสิตพลศึกษาโดยตลอด ดังที่

จรรยาพร ธรณินทร์ (2534: 22 - 26) กล่าวว่า วิธีที่จะปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นมีอยู่ มากมายหลายวิธี เช่น การฝึกอบรม ให้การศึกษา การพาไปฟังเทศน์เข้าวัดฟังธรรม การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ เหมาะสม การเลียนแบบตัวอย่างที่ดีงามจากผู้ใหญ่ และกิจการเสริมสร้างลักษณะนิสัยอื่น ๆ ได้แก่ การเล่นกีฬาจะ ช่วยปลูกฝังความดีงาม เพราะสนามกีฬาเป็นห้องปฏิบัติการ เป็นห้องทดลอง โดยต้องอยู่ในสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ มีการทำงานร่วมกัน มีปัญหาให้แก่ข้อยุเฉพาะหน้า ต้องตกเป็นฝ่ายรับ ต้องรุกเข้าไปสู้ ต้องแข่งขันเพื่อเป้าหมาย อย่างเดียวกัน ต้องเครียดในการดำเนินเกม ต้องต่อสู้ให้เป็นอย่างดีที่สุด คุณธรรมที่ได้จากการเล่นกีฬานั้น อาจนับ ได้ว่า “น้ำใจนักกีฬา” เป็นคุณธรรมในภาพรวมที่เป็นจุดเด่นที่สุดสำหรับคุณธรรมที่พึงเห็นจากการเข้าร่วมกิจกรรม กีฬา การดำเนินการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬานั้น ควรปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาจากชั่วโมงพลศึกษา และการเรียน การสอนวิชาต่าง ๆ เมื่อมีโอกาสหรือจังหวะที่เหมาะสม ควรปลูกฝังทุกครั้งที่มีการฝึกกีฬา และฝึกได้ทุกวัน ทุก เวลา และทุกสถานที่ ไม่เฉพาะแต่ในสนามกีฬาเท่านั้น ครู อาจารย์และพ่อแม่ผู้ปกครอง มีส่วนช่วยปลูกฝังความ มีน้ำใจนักกีฬาได้ การให้ทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมแข่งขันกีฬาบ่อย ๆ เป็นหนทางหนึ่งที่จะสอนความมีน้ำใจนักกีฬาให้ ได้ ทั้งนี้ครูและผู้ฝึกประจำทีม จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ให้เล่นกีฬาเพื่อความมีน้ำใจนักกีฬา และมีมิตรภาพมากกว่า มุ่งเพียงเพื่อชัยชนะหรือเหรียญทองอย่างเอาเป็นเอาตายจนปราศจากคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สิบสาย บุญวิบุต (2541: 146) ที่กล่าวว่าจุดมุ่งหมายหลักในการเล่นและการแข่งขันกีฬา คนนั้นหรือทีมนั้น การกำหนดวิธีการ และ การกระทำควรมีน้ำใจนักกีฬาหรือจริยธรรมการกีฬา ข้อกำหนดวิธีการย่อมแตกต่างกัน หากจุดมุ่งหมายในการ เข้าร่วมเพื่อความเป็นเลิศ หรือมุ่งที่ชัยชนะไม่ใช่เรื่องแปลก แต่หากมากเกินไปจนลืมนึกถึงจุดประสงค์ที่แท้จริงของ การกีฬา คือพัฒนาคนโดยสมบูรณ์ ก็ถือการกีฬาประสบความสำเร็จไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่แท้จริง แม้ว่า ลักษณะ ข้อกำหนด และวิธีการกระทำจริยธรรมของแต่ละคน แต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม แนวทาง วิธีการและพฤติกรรมบางอย่างควรได้รับการระบุไว้อย่างเด่นชัด รวมทั้งการจัดประสบการณ์ที่สร้างเสริม ข้อกำหนดเหล่านั้นพร้อมกับการให้ความสำคัญ อย่าเข้าใจผิดว่าจริยธรรมเกิดได้เองอัตโนมัติหลังจากการเข้าร่วม กิจกรรมกีฬาแล้ว แนวคิดที่เรียกว่าจิตสำนึกเหตุผลทางจริยธรรมทางการกีฬา และพฤติกรรมความมีน้ำใจนักกีฬา ควรมีการสร้างและปลูกฝังให้กับนักกีฬาทุกคน นอกจากนี้ทุกคนควรมีโอกาสที่จะกระทำหรือประสบการณ์ในการ กระทำหรือประพฤติจนเป็นอัตโนมัติ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วเท่ากับว่า กีฬาจะสร้างคนให้เป็นคนดีอย่างเต็มคน คือ ดีทั้ง ภาย รูปร่าง สมรรถภาพ ลัดส่วน ความสามารถ และดีทางความคิดจิตใจและสติปัญญา ที่รวมเป็นความมีน้ำใจ นักกีฬาที่เรียกว่าจริยธรรมทางการกีฬา ซึ่งตรงกับ ชัชชัย โกมารทัต; ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์; และ นิพนธ์ กิติกุล (2524) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูอาจารย์พลศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ครูอาจารย์พลศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ว่า พลศึกษาช่วยปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้แก่ นักเรียนได้ การปลูกฝังสามารถทำได้จนถึงระดับอุดมศึกษา และทำได้กับนักเรียนทุกเพศทุกวัย คนที่จะให้การ ปลูกฝังควรมีน้ำใจนักกีฬาด้วย และมีความเห็นด้วยที่ว่า กีฬาประเภททีมเป็นกีฬาที่ปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา ได้ดีที่สุดในอดีตและอาจเป็นไปได้ว่านิสิตอาจได้รับการปลูกฝังทางด้านน้ำใจนักกีฬามาตั้งแต่เด็ก ๆ

2. นิสิตชายและนิสิตหญิง มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 โดยนิสิตเพศหญิงมีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาสูงกว่าเพศชาย อาจเป็นเพราะว่า วัฒนธรรมของสังคมไทยได้มีการอบรมเลี้ยงดูระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน โดยถูกอบรมเลี้ยงดูให้มีการแสดงออกให้เหมาะสมกับบทบาททางเพศของตน ซึ่งบทบาทจะถูกกำหนดโดยสังคมและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี โดยครอบครัวส่วนใหญ่จะมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กชายให้เป็นคนที่กำลังหาญเข้มแข็ง และให้รู้จักการเรียนรู้วิธีการเอาตัวรอด จึงอาจทำให้เด็กชายมีนิสัยที่ค่อนข้างมีความเป็นผู้ใหญ่ กล้าแสดงออก ทะเยอทะยาน ก้าวร้าว อารมณ์รุนแรง ส่วนเด็กหญิงจะมีการอบรมเลี้ยงดูให้เป็นผู้ที่เรียบร้อยมีนิสัยที่อ่อนน้อม อ่อนโยน มากกว่าเด็กชาย ซึ่งสอดคล้องกับดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (2520: 17) กล่าวถึงผลวิจัยการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของหญิงเปรียบเทียบกับชาย ปรากฏว่าหญิงมีพัฒนาทางภาษาได้เร็วกว่าชาย ทำให้มีความฉลาดและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าชาย ซึ่งอาจทำให้หญิงเข้าใจกฎเกณฑ์ที่เป็นข้อเรียกร้องทางสังคมได้เร็วและมากกว่าชาย นอกจากนี้การวิจัยต่าง ๆ ยังยืนยันว่า หญิงมีการคล้อยตามสังคมสูงกว่าชาย ซึ่งอาจทำให้คาดได้ว่าในวัยก่อนและระหว่างวัยรุ่นหญิงจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าชาย และยังมีงานวิจัยบางเรื่องที่พบความแตกต่างระหว่างชายกับหญิง คือหญิงจะโง่งน้อยกว่าชาย มีความเอื้อเฟื้อและความรับผิดชอบสูงกว่าชาย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ ภัชรี แซ่มซ้อย (2535: 74) ได้ศึกษาบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ พบว่านักกีฬาหญิงมีระดับบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาสูงกว่านักกีฬาชาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูผู้หญิงไทยตามวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมของไทย ผู้หญิงจึงมีความอ่อนน้อม กิริยานุ่มนวล พุดจาไพเราะ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สดใส ยาทองไชย (2540: 44-45) เรื่องพฤติกรรมความมีน้ำใจนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอาชีพเกมส์ ผลการวิจัยพบว่าระหว่างนักกีฬาชายและนักกีฬาหญิงมีพฤติกรรมความมีน้ำใจนักกีฬาแตกต่างกันอยู่จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัย ด้านความอดทน ด้านความเสียสละ และความกล้าหาญ ซึ่งพฤติกรรมความมีน้ำใจนักกีฬาที่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน จะเห็นว่านักกีฬาหญิงมีพฤติกรรมความมีน้ำใจนักกีฬาสูงกว่านักกีฬาชาย และยังคงกล่าวอีกว่า ในการแข่งขันกีฬาทุกชนิด ถึงแม้จะมีกฎกติกาในการเล่นเพื่อให้เกิดความยุติธรรมกับผู้เล่นทั้งสองฝ่ายก็ตาม แต่ความก้าวร้าวในตัวนักกีฬา โดยเฉพาะนักกีฬาชาย ซึ่งมีความก้าวร้าวและไม่แสดงความอ่อนแอให้ใครเห็น และความก้าวร้าวในเพศชายที่มีอยู่นั้นนำมาซึ่งความไม่มีเหตุผลและขาดความมีวินัย ในขณะที่เพศหญิงเป็นเพศที่มีความสุภาพอ่อนโยน มีความประณีตมากกว่าเพศชาย และหญิง อาจได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนโดยให้เคร่งครัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีไทย อีกทั้งยังมีความแตกต่างในเรื่องเพศ กล่าวคือ ผู้ชายกับผู้หญิงมีความแตกต่างโดยเฉพาะ ความแตกต่างทางสรีระ ผู้ชายจะมีโครงสร้างร่างกายที่แข็งแรงกว่าผู้หญิง มีฮอร์โมนเพศที่บ่งบอกลักษณะของความเป็นชายคือมีบุคลิกภาพที่แข็งแรง ชอบการแข่งขัน การผจญภัย มีลักษณะความก้าวร้าวอยู่ในตัว ในขณะที่ผู้หญิงก็มีลักษณะของความเป็นผู้หญิง มีกิริยานุ่มนวล พุดจาไพเราะ รักสวยรักงาม อ่อนไหว ซื่อาย จากลักษณะที่แตกต่างของความเป็นผู้ชายและความเป็นผู้หญิงดังกล่าว ทำให้ผู้ชายมีความกล้าที่จะแสดงออกถึงความก้าวร้าวได้มากกว่าผู้หญิง ตรงกับงานวิจัยของ ชาร์มา (Sharma. 2004: Online) ได้ทำการสำรวจความมีน้ำใจนักกีฬา ปี 2004 โดยงานสำรวจนี้แสดงให้เห็นว่ากีฬาของโรงเรียน

เติมไปด้วยการโกงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในเกมและความวุ่นวายในเรื่องน้ำใจนักกีฬา ผลการวิจัยพบว่า เด็กผู้หญิงจะแสดงออกว่าน้ำใจนักกีฬามากกว่าเด็กผู้ชายในทุกด้าน เพศหญิง ร้อยละ 94 เห็นด้วยที่ว่าเล่นเกมอย่างยุติธรรมและอย่างมีเกียรติสำคัญกว่าชัยชนะ ร้อยละ 20 ของเพศชายไม่เห็นด้วย

3. นิสิตระดับชั้นปีที่ 1 - 4 มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่านิสิตมีระดับอายุที่ใกล้เคียงกัน อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน คือ นิสิตส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในหอพักเดียวกัน มีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งการเล่นกีฬา การเรียนวิชาต่าง ๆ และนิสิตส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเป็นนักกีฬา การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา และที่สำคัญคือนิสิตทุกระดับชั้นปีได้รับการเรียนการสอนในเรื่องน้ำใจนักกีฬา ไม่แตกต่างกัน นิสิตจึงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องน้ำใจนักกีฬาเป็นอย่างดี ทำให้นิสิตระดับชั้นปีที่ 1 - 4 แสดงออกถึงบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธมนานิน; และเพ็ญแข ประจันปัจฉนีก (2520: 15) กล่าวถึงรายงานการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทยว่าการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่พบความแตกต่างในกลุ่มคนอายุต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมส่วนมากนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่บุคคลกำลังประสบอยู่มากกว่าจะขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยเชิงจริยธรรมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ อยู่พงษ์พิทักษ์ (2533: บทคัดย่อ) เรื่องบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา ไม่แตกต่างกัน โดยมีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาอยู่ในระดับสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภรณ์ ราชูพิมล (2524: บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา ผลการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ชั้นปีที่ 3 และ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬาได้อย่างถูกต้อง และไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผลของการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาในระดับสูง และนิสิตหญิงมีบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬามากกว่านิสิตชาย ดังนั้นจึงควรให้การปลูกฝังในเรื่องความมีน้ำใจนักกีฬาให้กับนิสิตชายเพิ่มมากขึ้น และควรปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้นิสิตทุกคนอย่างต่อเนื่อง
2. ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้กับนิสิตทุกคนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในวิชาการเรียนการสอนในทุก ๆ วิชา และการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตของนิสิตต่อไปในอนาคต
3. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ควรอบรมสั่งสอนให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจนักกีฬาอย่างแท้จริง เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถนำไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้มีความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตคณะอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาและประสบการณ์การแข่งขันกีฬา
3. ควรมีการสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาที่มีสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงโดยมีภาพ และเสียงประกอบ หรือใช้การสังเกตพฤติกรรมของนักกีฬา
4. ควรมีการสร้างแบบฝึกเพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจนักกีฬาให้กับนิสิต โดยการให้ความรู้และปลูกฝังบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และเปรียบเทียบผลการฝึก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวลี เอ่งฉ้วน. (2529). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กลิ่นประทุม แสงสุระ. (2549). การสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีน้ำใจนักกีฬาของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กอง วิสุทธารมณ. (2523, 7-8 มกราคม). การปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาในตัวแทนนักเรียน. วารสารสุศึกษา พลศึกษา และสหนาการ. 1: หน้า 7.
- กิตติพงษ์ อยู่พงษ์พิทักษ์. (2533). บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จงรัก เขี้ยวแก้ว. (2531). ลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของเยาวชนไทยพุทธกับไทยมุสลิมในโครงการกีฬาเพื่อบูรณาการทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา แก่นวงษ์คำ. (2517). หลักสูตรพลศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2534). รักลูกให้ลูกรักเล่นกีฬา. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- จรินทร์ ธาเนรัตน์. (2514). วิชาพลศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉัตรชัย เฉลิมอิสระชัย. (2525). การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชนินทร์ชัย อินทราภรณ์. (2523). ลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยชัย โกมารทัต; ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์; และ นิพนธ์ กิติกุล. (2524). ความคิดเห็นของครูอาจารย์พลศึกษาต่อการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชรริน พันธุ์สวัสดิ์. (2546). บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พลศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โชติรัตน์ บุญรัตน์. (2534). บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยรัตน์ รุจิพงศ์. (2545, มกราคม-เมษายน). ความมีน้ำใจนักกีฬา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. 3(6): 110-117.

- ณรงค์ นิลุตติวัฒน์. (2527). ผลของการฝึกกล้ามเนื้อขาโดยการถ่วงน้ำหนักที่ข้อเท้าต่อความสามารถในการก้าวกระโดด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิณ; และเพ็ญแข ประจวบปัจจนึก. (2520). รายงานการวิจัยเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถนอมวงศ์ กลิ่นจันทร์หอม. (2541). การสร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความมีน้ำใจนักกีฬา สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นิตินันท์ สระภักดี. (2549, กรกฎาคม-กันยายน). จริยธรรมและค่านิยมของนักกีฬาเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาในโรงเรียนกีฬาประเทศเยอรมัน. วารสารสถาบันการพลศึกษา. 1(2): 18-19.
- ประยูทธ สาริमान. (2527). ความคิดเห็นของครูพลศึกษาเกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประโยค สุทธิสง่า. (2538). ยุทธวิธีและการเล่นฟุตบอลเป็นทีม. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสพโชค โชคเหมาะ. (2545). การสอนพลศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: กรณีศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ ชัยนการนาวิ. (2539). การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2536). จิตวิทยาการกีฬา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ไพฑูรย์ กันลิ่งห์. (2541). ระดับความรู้ความเข้าใจในลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพวัลย์ ตัณฑพูน. (2530). พลศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภัสร์ แซ่มซ้อย. (2535). บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา ของนักกีฬาฟุตบอลลีกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. (2512). พระบรมราชโองการ พระราชทานแก่สภาการมการสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยฯ และนักฟุตบอลทีมชาติไทย ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2512. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2549, จาก <http://www.siamfootball.com/php/modules.php?name=Content&pa=Showpage&pid=122>

- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. (2539). พระบรมราโชวาท. ใน *ความฝันของแผ่นดิน*. อมรวิรัช นาคทรพร. หน้า 45. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์.
- _____ (2550). *คำพ่อสอน : ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสุขในการดำเนินชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2523). *หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____ (2548). *รวมบทความเกี่ยวกับ ปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา คุณภาภิลิทธิ. (2529). *หลักสูตรพลศึกษา เอกสารประกอบการสอน*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและคำสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา.
- วาสนา คุณภาภิลิทธิ. (2539). *การสอนพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สดีไส ยาทองไชย. (2540). *พฤติกรรมความมีน้ำใจนักกีฬาของนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอาชีพจะเกมส์ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สราวุฒ พิษพิพัฒน์. (2544). *ความมีน้ำใจนักกีฬาของนักศึกษาและนักกีฬาตัวแทนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์การกีฬา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลีบสาย บุญวีรบุตร. (2541). *จิตวิทยาการกีฬา*. ชลบุรี: วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี.
- สุปราณี ขวัญบุญจันทร์. (2539). *เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาการกีฬา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- อร่าม เลียนขุนทด. (2533). *ความคิดเห็นของครูพลศึกษาและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อพฤติกรรม การสอนพลศึกษาด้านการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬา*. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารณัฐ ราฐพิมล. (2524). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Sharma, Renuka. (2004). *New Survey Shows High School Sports Filled With Cheating, Improper Gamesmanship and Confusion about Sportsmanship*. Retrieved March 8, 2007, from <http://www.charactercounts.org/sports/survey2004/>
- Wuest, D.A. ; & Bucher, C.A. (1999). *Foundation of Physical Education and Sport*. New York: McGraw-Hill.

ภาคผนวก

แบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา

แบบทดสอบ บุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้ต้องการทราบการกระทำ ความคิดเห็น และพฤติกรรมบางอย่างของนิสิต ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนิสิตโดยตอบให้ตรงกับความรู้สึก ความคิด และตรงกับพฤติกรรมที่นิสิตปฏิบัติมากที่สุด คำตอบที่นักศึกษาตอบแต่ละข้อไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก เพราะทุกคนมีความคิดเห็น และการกระทำเป็นของตนเอง

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก มีจำนวน 42 ข้อ ขอให้นิสิตตอบให้ครบทุกข้อ โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ให้ตรงกับตัวเลือกที่นิสิตเลือกลงในกระดาษคำตอบ

ขอขอบคุณนิสิตทุกคน
วสันต์ ยงศรีปัญญาฤทธิ์
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบทดสอบบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา

1. ทางวิทยาลัยได้ขอความร่วมมือจากนักศึกษาให้มาพัฒนาวิทยาลัยในวันเสาร์นี้ ท่านทราบว่าเพื่อน ๆ ในห้องของท่านหลายคนจะไม่มา ถ้าท่านเป็นนักศึกษาในวิทยาลัยนี้ท่านจะทำอย่างไร
  - ก. ถ้าส่วนใหญ่ไม่มา ก็คิดว่าจะไม่มา
  - ข. มาเพราะเป็นการกระทำที่ถูกต้อง
  - ค. คิดว่าจะต้องมาและพูดชักจูงให้เพื่อนมาด้วย
2. สมกิจเป็นนักฟุตบอลของทีม มีนิสัยไม่ค่อยดี ตัวท่านและเพื่อน ๆ ร่วมทีมจึงไม่ค่อยชอบ ก่อนการแข่งขันฟุตบอล สมกิจลืมนำหมวกเพื่อใช้หวนดเชนและซา ถ้าท่านเป็นผู้เล่นทีมเดียวกับสมกิจท่านจะทำอย่างไร
  - ก. บอกสมกิจว่าลืมนำมาเหมือนกัน
  - ข. ให้สมกิจใช้แล้วบอกว่าวันหลังอย่าลืมอีก
  - ค. ให้สมกิจใช้เพราะถือว่าสมกิจเป็นเพื่อนร่วมทีม
3. ก่อนการแข่งขันฟุตบอล โค้ชได้จัดตัวผู้เล่นตัวจริงไว้ 11 คน เพื่อจะลงสนามในการแข่งขันครั้งต่อไป สัญชัยได้ถูกจัดให้เป็นผู้เล่นตัวสำรองทั้ง ๆ ที่เป็นตัวจริงตลอดมา รู้สึกไม่พอใจกับการจัดตัวนักกีฬาในครั้งนี้ สัญชัยคิดว่าเขามีความสามารถในการเล่นดีกว่าบางคนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวจริง ถ้าท่านเป็นสัญชัยท่านจะทำอย่างไร
  - ก. น้อยใจและคิดว่าจะไปเล่นให้ทีมอื่น
  - ข. ไม่พอใจโค้ชพร้อมทั้งขอเล่นเป็นตัวจริง
  - ค. เฉย ๆ เพราะโค้ชอาจจะมีแผนการในใจก็ได้
4. ศักดิ์เป็นนักกีฬาบอลเลย์บอลของวิทยาลัย เรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 มีอายุเกือบ 30 ปีแล้ว สุชาติเป็นอาจารย์ที่เพิ่งสำเร็จปริญญาตรีและเป็นอาจารย์ที่เพิ่งบรรจุใหม่ ได้รับมอบหมายให้เป็นโค้ชบอลเลย์บอลของวิทยาลัย ถ้าท่านเป็นศักดิ์ ท่านจะเป็นอย่างไร
  - ก. ขึ้นอยู่กับสุชาติว่าวางตัวอย่างไร
  - ข. เคารพนับถือเหมือนอาจารย์อื่น ๆ
  - ค. ถ้าสุชาติแนะนำสิ่งที่เคยฝึกเป็นประจำแล้ว ก็ไม่ต้องฝึกตาม
5. สมัยเป็นนักกีฬาว่ายน้ำ กระทำฟาล์วติดกัน 2 ครั้ง เพราะออกก่อนสัญญาณเป็นของกรรมการ ถ้าฟาล์วอีกเป็นครั้งที่ 3 จะต้องเสียสิทธิ์ในการแข่งขัน ในครั้งที่ 3 สมัยกระทำในลักษณะที่คาบลูกคาบดอก สมัยคิดว่าตนไม่ฟาล์ว จึงต้องเสียสิทธิ์ในการแข่งขัน ถ้าท่านเป็นสมัยท่านจะทำอย่างไร
  - ก. ไม่พอใจการตัดสินแต่ก็ระงับอารมณ์ไว้
  - ข. ออกจากการแข่งขันโดยดีตามคำตัดสิน
  - ค. ชี้แจงกับกรรมการก่อนจึงออกจากการแข่งขัน

6. ทองดีเป็นเพื่อนรักกันมากกับสเกียร ได้ลงแข่งขันบาสเกตบอลคนละทีม หลังจากการแข่งขันชิงชนะเลิศสิ้นสุดลง ปรากฏว่าทีมของทองดีแพ้ ทองดีจึงโดนเพื่อนร่วมทีมต่อว่าและแอนตี้ไม่ยอมพูดด้วย เพราะคิดว่าทองดีเอาแผนของทีมไปบอกให้สเกียรรู้ ถ้าท่านเป็นทองดี ท่านจะเป็นอย่างไร
- ขอลาออกจากทีม
  - อธิบายให้เพื่อนร่วมทีมและโค้ชเข้าใจ
  - อธิบายให้เพื่อนร่วมทีมเข้าใจ ถ้าไม่เชื่อก็ขอลาออกจากทีม
7. การแข่งขันตะกร้อรอบชิงชนะเลิศ ระหว่างทีมแม่โขงกับทีมกวางทอง ในสองเซตแรกทั้งสองทีมเสมอกัน ในเซตสุดท้ายแต้มสุดท้ายทีมแม่โขง ได้ลูกกลับมาตกในแดนทีมกวางทองในลักษณะที่ออกคาบลูกคาบดอก กรรมการผู้ตัดสินจึงตัดสินให้ออก ทีมกวางทองจึงชนะไป ถ้าท่านเป็นนักกีฬาทีมแม่โขงท่านจะอย่างไร
- ยอมให้เขาชนะไป
  - ทำการประท้วงเพื่ออาจจะชนะได้
  - มีกริยาให้ผู้ชมทราบว่าการตัดสินผิดพลาดทำให้ทีมต้องแพ้
8. การแข่งขันบาสเกตบอล พิชานเล่นพลาดทำให้ทีมต้องแพ้ พิชานรู้สึกเสียใจ อู๋ดรเป็นนักกีฬาทีมเดียวกันก็ยิ่งเข้าไปต่อว่าพิชานอีก ถ้าท่านเป็นนักกีฬาทีมเดียวกับพิชาน ท่านจะพูดกับพิชานว่าอย่างไร
- โอกาสหน้าแก้ตัวใหม่
  - พลาดไปแล้วก็แล้วกันไป
  - ไปฝึกซ้อมมาให้มากกว่านี้
9. ก่อนการแข่งขันมวย ฝ่ายตรงข้ามกับอำพลรู้ว่าอำพลกำลังต้องการเงินเพื่อนำไปใช้ในการรักษาพยาบาลพ่อที่เจ็บป่วย จึงได้ว่าจ้างอำพลให้ล้มมวย โดยจะให้ค่าตอบแทนมากกว่าเงินรางวัลที่ชกชนะเท่าตัว ถ้าท่านเป็นอำพลท่านจะอย่างไร
- ยอมล้มมวยเพื่อนำเงินไปรักษาพ่อ
  - ไม่ล้มมวยเพราะเพราะเสียศักดิ์ศรีของนักกีฬา
  - ไม่ล้มมวยเพราะเห็นแก่อนาคตของตนเองในการชกครั้งต่อไป
10. การไปร่วมแข่งขันชิงแชมป์ภาคใต้ที่ จ.ปัตตานี จะต้องออกค่าใช้จ่ายเอง เนื่องจากไม่มีเบี้ยเลี้ยงสำหรับนักกีฬา และส่วนใหญ่นักกีฬาก็สมัครใจที่จะไป ปกรณ์เป็นนักว่ายน้ำที่มีความสามารถมากคนหนึ่งแต่ไม่มีเงินพอที่จะไปได้ ถ้าท่านเป็นเพื่อนร่วมทีมกับปกรณ์ ท่านจะอย่างไร
- ให้ปกรณ์ยืมเงิน
  - ขอให้โค้ชออกเงินให้
  - ช่วยเหลือกันออกเงิน

11. การแข่งขันระหว่างสุรียันกับสมเดช ผลการตัดสินกรรมการให้คะแนนทั้งสองเสมอกัน กรรมการผู้ชี้ขาดบนเวทีเห็นว่าสมเดชเป็นน้องชายของเพื่อนรักของตน ถ้าไม่ให้สมเดชชนะ เพื่อนจะต้องต่อว่าแน่ ถ้าพิจารณาที่ฝีมือแล้ว สุรียันมีฝีมือดีกว่าสมเดชนิดหน่อยจนดูไม่ออก ถ้าท่านเป็นกรรมการผู้ชี้ขาดบนเวที ท่านจะตัดสินอย่างไร
- ให้สุรียันชนะเพราะมีฝีมือดีกว่า
  - ให้สมเดชชนะเพราะเป็นน้องชายของเพื่อน
  - ให้เสมอกันเพราะกรรมการทุกคนก็ให้เสมอกัน
12. สมพรเป็นนักมวยที่มีความสามารถสูงในการชกและหมัดหนัก จึงหาคู่ชกช้อยากเพราะส่วนมากมักจะกลัวเจ็บ โค้ชได้สอบถามเพื่อหาอาสาสมัครที่จะเป็นคู่ชกให้สมพร ถ้าท่านเป็นนักมวยค่ายเดียวกันกับสมพร ท่านจะทำอย่างไร
- ให้สมพรชกกับเป้าหรือกระสอบทรายแทน
  - ถ้าโค้ชเรียกให้ไปเป็นคู่ชกให้สมพรก็จะไป
  - ยินดีเป็นคู่ชกให้ถ้าน้ำหนักตัวไม่ต่างกันมาก
13. วิเชียรเป็นนักบิงปองดีเด่นของวิทยาลัย เข้าแข่งขันบิงปองกับนักเรียนมัธยมของโรงเรียนประจำจังหวัด วิเชียรเล่นพลาด ผลการแข่งขันจึงแพ้ ถ้าท่านเป็นวิเชียร ท่านจะทำอย่างไร
- รู้สึกอายและเสียหน้ามาก รีบกลับบ้านทันที
  - ยอมรับว่าฝีมือของนักเรียนมัธยมเก่งจริง ๆ
  - บอกกับเพื่อน ๆ ว่าได้เล่นอย่างสุดฝีมือแล้ว
14. การแข่งขันฟุตบอลระหว่างเขต 5 กับเขต 8 ในระหว่างการแข่งขันได้เกิดการปะทะกันจนทำให้นักกีฬาเขต 5 บาดเจ็บ กรรมการจึงเป่านกหวีดให้ยุติการเล่นและอนุญาตให้โค้ชและแพทย์สนามเข้าไปดูอาการได้ ขณะที่โค้ชและแพทย์รวมทั้งกรรมการกำลังห้อมล้อมผู้บาดเจ็บ โค้ชของนักกีฬาเขต 8 เห็นว่านักกีฬาของเขต 5 กำลังดิมน้ำอยู่ จึงเอาน้ำมาให้ให้นักกีฬาของตนบ้าง เพราะกรรมการไม่ได้สนใจอยู่แล้ว ถ้าท่านเป็นนักกีฬาเขต 8 ท่านจะทำอย่างไร
- ไม่เห็นด้วยกับโค้ช แต่ก็ดื่มน้ำ
  - เตือนเพื่อนร่วมทีมว่าไม่ควรดื่มน้ำ
  - ดื่มน้ำ ไม่เช่นนั้นจะเสียเปรียบเขต 5
15. สาธิตเป็นนักกีฬาที่ทีมชาติมาตลอด มาปีนี้สุขภาพไม่ค่อยแข็งแรงเพราะอายุมากขึ้น ได้เห็นว่าจรรยาณีมีแววและมีความสามารถที่น่าจะเป็นตัวแทนนักกีฬาทีมชาติได้ เมื่อถึงเวลาคัดเลือกตัว ถ้าท่านเป็นสาธิตท่านจะทำอย่างไร
- ไปคัดเลือกเพราะอาจจะติดทีมชาติได้อีก
  - รักษาสุขภาพให้สมบูรณ์ดีก่อนแล้วจึงไปคัดเลือก
  - สนับสนุนจรรยาณีไปคัดเลือกแทนพร้อมทั้งให้คำแนะนำ

16. ชาญชัยเป็นนักบาสเกตบอลของทีมหงส์ทอง ซึ่งทำการแข่งขันกับทีมท่านฟ้าและทราบว่ามีจุดอ่อนที่ ถูกยั่ว แล้วทำให้เสียสมาธิ ในการแข่งขันนี้ ชาญชัยก็ออกกวนและยั่วทีมตรงข้าม ถ้าท่านเป็นเพื่อนในทีมของ ชาญชัย ท่านจะอย่างไร
- ทำเฉย ๆ เพื่อทีมเราจะได้ชนะ
  - ตักเตือนชาญชัยเพราะจะทำให้เสียชื่อเสียง
  - ห้ามปรามชาญชัยเพราะเป็นการรบกวนฝ่ายตรงข้าม
17. ประวิทย์เป็นนักฟุตบอลกองหน้าของทีม ระหว่างการแข่งขันโค้ชเห็นว่าประวิทย์เล่นพลาดบ่อย ๆ ช่วยทีมและ ยิงประตูไม่ได้ผล จึงทำการเปลี่ยนตัวให้คนอื่นลงเล่นแทน ถ้าท่านเป็นประวิทย์ซึ่งถูกโค้ชเปลี่ยนตัวให้พัก เหนื่อย ท่านจะมีความรู้สึกอย่างไร
- ดีใจที่ได้พักเหนื่อยบ้าง
  - โค้ชทำถูกแล้วเราคงเล่นไม่ดีจริง
  - เป็นเพราะเพื่อน ๆ ส่งลูกให้ไม่ดีจึงยิงประตูไม่ได้
18. การแข่งขันฟุตบอลระหว่างทีม ก กับทีม ข ในการแข่งขันครั้งนี้ไม่ว่าทีม ก จะแพ้ หรือชนะก็ถูกรอบ ทีม ก จึงได้วางแผนให้แพ้ทีม ข โดยเสียประตูมาก ๆ เพื่อแกล้งทีม ค ให้ถูกรอบ และทีม ข ชนะแล้วได้เข้ารอบ ถ้าท่านเป็นนักกีฬาทีม ก ท่านจะอย่างไร
- เข้าแข่งขันตามปกติ
  - เข้าแข่งขันและเล่นตามที่ตกลงกันได้
  - ท้วงติงผู้ร่วมทีมเพื่อไม่ให้แกล้งทีม ค
19. การแข่งขันฮ็อกกี้ระหว่างทีมน้อยหน้ากับทีมสายลม นักกีฬาของทีมน้อยหน้าถูกนักกีฬาของทีมสายลมตีที่แขน ด้วยไม้ฮ็อกกี้ ถ้าท่านเป็นนักกีฬาของทีมน้อยหน้าเห็นเหตุการณ์และรู้ว่าเป็นการตีโดยเจตนาแต่กรรมการไม่ได้ ปล่อยให้ลูกโทษปล่อยให้เล่นต่อไปท่านจะอย่างไร
- ให้เป็นดุลยพินิจของกรรมการ
  - แจ้งเหตุการณ์ที่เห็นให้กรรมการทราบ
  - ร้องเรียนกรรมการให้ตัดสินเป็นลูกโทษ
20. ในการแข่งขันวิ่ง 400 เมตร สมชายซึ่งพิชิตซ้อมอย่างเต็มที่สมัครเข้าแข่งขันโดยคาดหวังไว้ว่าจะได้เหรียญทอง ในการแข่งขันครั้งนี้ แต่ปรากฏว่าสมชายวิ่งเข้าเส้นชัยเป็นคนสุดท้าย ถ้าท่านเป็นสมชายท่านจะอย่างไร
- เสียใจมากจนอาจเลิกวิ่งเลย
  - ยอมรับว่าจะต้องฝึกซ้อมให้มากกว่านี้
  - บอกกับเพื่อน ๆ ว่าที่แพ้เพราะสนามไม่ดี

21. การแข่งขันเบตมินตันประเภทคู่ วิชัยกับโสภษาอยู่ทีมเดียวกัน แต่เพิ่งมาจับคู่ลงแข่งขันด้วยกันเป็นครั้งแรก วิชัยมีฝีมือในการเล่นดีกว่าโสภษา เห็นว่าทีมคู่ต่อสู้มีฝีมือดีด้วยกันทั้งคู่ จึงมีความกลัวว่าทีมตัวเองจะแพ้ ในการลงแข่งขันครั้งนี้ ถ้าท่านเป็นวิชัยท่านจะอย่างไร
- พุดตักเตือนโสภษาให้เล่นดี ๆ อย่าให้พลาด
  - เล่นตามเกมการแข่งขันอย่างเต็มความสามารถ
  - พยายามเข้าได้ลูกกับทีมคู่ต่อสู้เพราะกลัวว่าโสภษาจะโต้ตอบลูกไม่ดี
22. สมพรเป็นนักเทนนิสมือหนึ่งของวิทยาลัย เมื่อมาแข่งขันกับวุฒิซึ่งเป็นรุ่นน้องแล้วกลับแพ้วุฒิ ถ้าท่านเป็นวุฒิ ท่านจะอย่างไร
- กล่าวกับสมพรว่าคนเก่งก็มีโอกาสแพ้
  - ดีใจที่สามารถชนะมือหนึ่งของวิทยาลัย
  - เข้าไปจับมือสมพรแล้วแสดงความเคารพในฐานะรุ่นพี่
23. ชาญเป็นนักบาสเกตบอลชอบวางท่าหยิ่งยโส ขณะที่ทำการฝึกซ้อมได้หกกลมและข้อเท้าแพลง ไม่มียาและผ้าพันข้อเท้า ถ้าท่านฝึกซ้อมกีฬาในสถานที่นั้นด้วยและมียาอยู่ท่านจะอย่างไร
- ให้ชาญยืมแม่จะไม่ออกปากขอ
  - ทำเฉย ๆ ถ้าชาญมาถามจึงให้ยืมไปใช้ก่อน
  - ทำเฉย ๆ ไม่ให้ยืมถ้ามีคนมาถามก็บอกว่าไม่มี
24. ในการแข่งขันว่ายน้ำชิงแชมป์ภาค กรรมการผู้ปล่อยตัวนักกีฬาไม่มีความชำนาญในการปล่อยตัวพอ จึงปล่อยตัวนักกีฬาในตอนแรก ๆ ช้าไป และในตอนหลังก็เร็วไปมากจนนักกีฬาหลายคนต้องฟาล์วไป ถ้าท่านเป็นผู้เข้าแข่งขันในครั้งนี้อยู่ท่านจะอย่างไร
- ทำการประท้วงให้จัดการกรรมการปล่อยตัวใหม่
  - แสดงความไม่พอใจและนิทนาการว่าไม่ได้เรื่องเลย
  - แจ้งให้โค้ชทราบเพื่อที่โค้ชจะได้ดำเนินการประท้วงต่อไป
25. การแข่งขันมวยสมัครเล่นรอบชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ระหว่างศักดิ์กับสำราญ การแข่งขันดำเนินไปอย่างดุเดือดและสูสีกันมาก พอหมดยกสุดท้ายกรรมการรวมคะแนนแล้วชูมือให้ศักดิ์เป็นผู้ชนะ สำราญไม่พอใจในการตัดสินจึงประท้วงไม่ยอมลงจากเวที ในฐานะที่ท่านเป็นโค้ชของสำราญท่านจะอย่างไร
- ขอคะแนนจากกรรมการผู้ตัดสิน
  - ให้สำราญอยู่บนเวทีต่อเพื่อความยุติธรรม
  - ให้สำราญลงจากเวทีเพราะผลตัดสินออกมาแล้ว

26. ในระหว่างการแข่งขันฟุตบอล สมิธเป็นผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามกับสมาน สมิงเล่นรุนแรงมากและสมานได้รับผลจากการเล่นรุนแรงของสมิธบ่อย ๆ ถ้าท่านเป็นสมานท่านจะอย่างไร
- หาโอกาสแก้คืนในเกมบ้าง
  - แจ้งให้กรรมการตักเตือนสมิธ
  - เล่นต่อไปโดยพยายามหลีกเลี่ยงการปะทะ
27. ในการแข่งขันวอลเลย์บอลหญิงรอบชิงชนะเลิศระหว่างทีมอังก้าวกับทีมชนบท ทั้งสองทีมเล่นสูสีกันมาตลอดและเสมอกัน ในเซตสุดท้ายจะชี้ขาดทีมอังก้าวนำมาก่อน ตอนหลังทีมชนบทไล่ทันจนต้องตีวส์กันและทีมชนบทชนะไปอย่างหวุดหวิด ถ้าท่านเป็นผู้เล่นทีมอังก้าว ท่านจะอย่างไร
- ยอมรับว่าแพ้แล้วจะพิตซ้อมใหม่
  - ไม่น่าแพ้เลยเพราะทำคะแนนนำมาตลอด
  - เสียใจและคิดว่าจะพยายามเอาแชมป์ปีหน้าให้ได้
28. การแข่งขันว่ายน้ำน้ำลัด 4×100 เมตรหญิง ขณะแข่งขันคนอื่น ๆ ในทีมว่ายน้ำมาตลอด พอมาถึงอินชากลับถูกทีมอื่นแซงไป ผลปรากฏว่าทำให้ทีมไม่ได้เหรียญทอง ถ้าท่านเป็นนักว่ายน้ำทีมเดียวกับบอโนชา ท่านจะอย่างไร
- ทำเฉย ๆ เพราะถือว่าเป็นการแข่งขัน
  - ปลอบใจอินชาว่าทำดีที่สุดแล้วไม่ต้องเสียใจ
  - บอกกับเพื่อน ๆ คนอื่น ๆ ตามตรงว่าไม่น่าพลาดเลย
29. ก่อนการแข่งขันฟุตบอล โค้ชของทีมสวัสดิ์ได้นำยาใต้ปมาให้นักกีฬาทีมของตนกิน เพื่อให้หนักกีฬาของตนมีพลังกำลังดีไม่เหนื่อยง่ายและจะได้ชนะ ถ้าท่านเป็นนักกีฬาคนหนึ่งในทีมสวัสดิ์ ท่านจะอย่างไร
- แอบทยาทั้ง ไม่กิน
  - กินยาที่โค้ชนำมาให้
  - กินตามคำสั่งโค้ช ทั้ง ๆ ที่ไม่อยากกิน
30. ประสิทธิ์นักฟุตบอลที่เคยทำประตูให้แก่ทีมจนมีชื่อเสียง ลงสนามเล่นกองหน้าร่วมกับอุดมซึ่งเป็นนักฟุตบอลน้องใหม่ ขณะการแข่งขันใกล้จะหมดเวลา ประสิทธิ์ได้ลูกหน้าประตูคู่ต่อสู้ ถ้ายิงประตูเองก็มีโอกาสได้ประตูแต่อุดมอยู่ในตำแหน่งที่ยิงประตูได้ดีกว่า ถ้าท่านเป็นประสิทธิ์ท่านจะอย่างไร
- ยิงประตูเองเพราะมีโอกาสได้ประตูเช่นกัน
  - ส่งให้อุดมยิงเพราะเชื่อว่าอุดมจะต้องยิงประตูได้
  - ยิงประตูเองเพราะถ้าส่งให้อุดมแล้วเกรงว่าอุดมจะยิงไม่เข้า

31. ในการฝึกซ้อมวอลเลย์บอลมีการแบ่งเวรเบ็กกิววอลเลย์บอล เผอิญแดงขาเพลงจากการฝึกซ้อมเมื่อวันก่อน จึงคิดว่าวันนี้จะไม่ลงซ้อมแต่วันนี้เป็นเวรของแดง ถ้าท่านเป็นแดงท่านจะอย่างไร
- ไม่มาทำการฝึกซ้อม
  - ไปเบ็กกิววอลเลย์บอลมาให้เพื่อนซ้อม
  - เปลี่ยนเวรเบ็กกิววอลเลย์บอลเป็นวันอื่น
32. ถวิลเป็นนักเทนนิสที่มีชื่อเสียง เห็นว่าสุวิทย์ซึ่งเป็นนักเทนนิสน้องใหม่ มีแววที่จะเป็นนักเทนนิสฝีมือดีได้ กำลังทำการฝึกซ้อมในสนามเดียวกัน ถ้าท่านเป็นถวิลท่านจะอย่างไร
- ยื่นดูสุวิทย์ฝึกซ้อม
  - เข้าไปให้การแนะนำในการเล่น
  - พยายามพิตซ้อมเพื่อไม่ให้ฝีมือในการเล่นตก
33. อรวรรณเป็นนักเทนนิสของวิทยาลัยมีฝีมือในการเล่นดีมาก ครีทิวลเพ็งจะเล่นเป็นและไม่มีคู่ซ้อมให้ ถ้าท่านเป็นอรวรรณ ท่านจะอย่างไร
- บอกครีทิวลว่าไม่ค่อยอยากซ้อมเพราะไม่สนุก
  - บอกครีทิวลว่ามีเวลาว่างเมื่อไรแล้วจะช่วยซ้อมให้
  - เป็นคู่ซ้อมให้ เพื่อครีทิวลจะได้มีกำลังใจในการเล่นต่อไป
34. การแข่งขันมวยสมัครเล่นชิงแชมป์เอเชียรอบชิงชนะเลิศ มีการชั่งน้ำหนักตัวในตอนเช้าของวันแข่งขัน สมบัติรุ่นแบนตั้มเวทมีน้ำหนักเกินพิกัดไป 2 ปอนด์ สมบัติพยายามวอร์มเพื่อให้น้ำหนักลดแต่ก็ยังเกินพิกัดอยู่ 0.1 ปอนด์ กรรมการไม่ได้สังเกตเห็นจึงให้ผ่าน แต่โค้ชไม่ให้สมบัติขึ้นชก ถ้าท่านเป็นสมบัติท่านจะอย่างไร
- ยอมรับว่าโค้ชตัดสินใจดีแล้ว
  - ไม่ขึ้นชกแต่ก็ไม่พอใจที่โค้ชห้ามไม่ให้ชก
  - ขอขึ้นเวทีชกเพราะกรรมการให้ผ่านแล้ว
35. อาทรรเป็นนักมวยเหรียญทองของกีฬาแห่งชาติ ทุกครั้งที่ชกเสร็จจะมีคนบอกจุดอ่อนและข้อเสียของเขา ถ้าท่านเป็นอาทรรท่านจะกล่าวตอบผู้ที่มาบอกอย่างไร
- กล่าวตอบผู้ที่มาบอกว่าขอบคุณ
  - ขอบคุณครับผมจะปรับปรุงแก้ไข
  - ขอบคุณครับโค้ชคอยแนะนำอยู่แล้ว
36. ในระหว่างการแข่งขันบาสเกตบอล โสพลเป็นผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามได้วิ่งเข้าชนบุญธรรมโดยเจตนาจนบุญธรรมล้ม กระแทกกับพื้นสนาม ถ้าท่านเป็นบุญธรรมท่านจะอย่างไร
- บอกโสพลให้เล่นเบา ๆ หน่อย
  - ถ้าโสพลทำอีกครั้งก็จะแก้คืนในเกม
  - คอยหาจังหวะเล่นรุนแรงในเกมบ้าง

37. วรณฯ ได้ยืมหนังสือของมะลิ ซึ่งมะลิเองก็ยังไม่ได้อ่านและจะอ่านในช่วงเวลา 1 สัปดาห์ก่อนสอบ แต่เมื่อ วรณฯ ยืมมาแล้วก็ยังไม่มีความที่จะอ่านหนังสือนั้น จนอีก 1 สัปดาห์จะถึงวันสอบ ถ้านำหนังสือไปคืนวรณฯ คงจะทำข้อสอบไม่ได้ ถ้าท่านเป็นวรณฯ ท่านจะอย่างไร
- ทำเฉย ๆ ถ้ามะลิทวงจึงค่อยคืน
  - ขอมะลิอ่านต่ออีก 2 วันแล้วจึงนำไปคืน
  - นำหนังสือไปคืนเพื่อมะลิจะได้อ่านหนังสือเตรียมสอบ
38. การแข่งขันฮอกกี้ชิงชนะเลิศระหว่างทีมมหาชนกับทีมใหม่ทอง ทั้งสองทีมทำประตูได้คนละ 1 ประตู อีก 1 นาที จะหมดเวลาการแข่งขัน กองหน้าของทีมมหาชนเลี้ยงลูกเดี่ยวจะเข้าไปยิงประตู ธรรมนูญเป็นคนหนึ่งในทีมใหม่ทองซึ่งอยู่ใกล้กองหน้าของทีมมหาชนที่สุด ถ้าท่านเป็นมณัสเห็นเหตุการณ์เช่นนี้ ท่านจะอย่างไร
- ปล่อยให้ลูกวิ่งไปตามแนวทางที่จะเป็น
  - เข้าสกัดลูกเพื่อรักษาไม่ให้ทีมต้องเสียประตู
  - ดักลูกด้วยวิธีการอื่นถ้าไม่สำเร็จก็ไม่เป็นไร
39. ในการฝึกซ้อมวิ่งผลัด 4×100 เมตรหญิง ก่อนทำการแข่งขัน 1 เดือน จะต้องทำการฝึกซ้อมอย่างหนักทุกวัน เพื่อให้มีความสัมพันธ์ในการรับไม้ดี สมสวยเป็นนักวิ่งคนหนึ่งในทีม มีพี่ชายจากต่างจังหวัดมาเยี่ยมและจะกลับในตอนเย็นวันนั้น ถ้าสมสวยไม่ไปหาก็คงจะไม่พบพี่ชายจนกว่าการแข่งขันจะเสร็จสิ้น แต่ถ้าไปหาพี่ชาย ก็จะทำให้ขาดการฝึกซ้อมในวันนั้น ถ้าท่านเป็นสมสวยท่านจะอย่างไร
- ไปหาพี่ชาย ไม่ไปทำการฝึกซ้อม
  - ไปฝึกซ้อม แต่ให้เพื่อนไปพบพี่ชายแทน
  - ให้เพื่อนรีบไปแจ้งให้โค้ชทราบแล้วไปหาพี่ชาย
40. การแข่งขันฟุตบอลระหว่างทีมศรีฟ้ากับทีมสายฝน ปรากฏว่าในนาทีที่ 39 กองหน้าของทีมศรีฟ้าได้เตะลูกมุมมาทางประตู ศูนย์หน้าของทีมศรีฟ้ากระโดดขึ้นโหม่งลูกแต่ผิดจังหวะ เมื่อไปปิดลูก ลูกจึงเข้าประตูไป กรรมการมองไม่เห็นจึงเป่านกหวีดให้ได้ประตู ถ้าท่านเป็นศูนย์หน้าของทีมศรีฟ้า ท่านจะอย่างไร
- ปฏิเสธกับผู้ตัดสินว่าไม่ได้ทำแฮนด์บอล
  - ทำเฉย ๆ แล้วแต่ดุลยพินิจของกรรมการ
  - ถ้าผู้ตัดสินมาถามก็ยอมรับว่าเป็นลูกแฮนด์บอล
41. ประกอบเรียนห้องเดียวกับสมชาติ ซึ่งเก่งหลักการและการปฏิบัติวิชาบาสเกตบอล เมื่อใกล้สอบปลายภาค ประกอบก็ยังไม่รู้หลักการฝึกยิงลูกโทษของบาสเกตบอลเลย ฝึกเท่าไรก็ไม่สำเร็จ จึงขอให้สมชาติช่วยเหลือ ซึ่งสมชาติเองก็ยังไม่ค่อยมีเวลาดูหนังสือเพื่อเตรียมสอบ ถ้าท่านเป็นสมชาติท่านจะอย่างไร
- ขอเวลาดูหนังสือก่อนแล้วจึงช่วยฝึกให้
  - บอกหลักการที่สำคัญให้แล้วให้ไปฝึกซ้อมเอง
  - บอกประกอบว่าไม่มีเวลาฝึกซ้อมให้เพราะยังไม่ได้ดูหนังสือเตรียมสอบเลย

42. ในระหว่างการแข่งขันบาสเกตบอล ประสบเป็นผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามกับมณูญได้พยายามพุดจายั่วยุและกลั่นแกล้งมณูญอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มณูญซึ่งเป็นตัวเต็งเล่นพลาด แล้วฝ่ายตนจะได้ชนะ ถ้าท่านเป็นมณูญ ท่านจะทำอย่างไร

- ก. เล่นอย่างเต็มที่โดยไม่สนใจการยั่วยุ
- ข. ให้โค้ชฟ้องกรรมการเรื่องประสบ
- ค. ให้เพื่อนไปประกบและยั่วยุประสบบ้าง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายवलันต์ ยงศรีปัญญาฤทธิ์
วันเดือนปีเกิด	27 กรกฎาคม 2526
สถานที่เกิด	อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	138 หมู่ 5 ต.ดอนกรวย อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี 70130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	ประถมศึกษา จากโรงเรียนดำเนินวิทยา จ.ราชบุรี
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษา จากโรงเรียนสายธรรมจันทร์ จ.ราชบุรี
พ.ศ. 2547	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) พลศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) พลศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ